

§ 12 Miljøgodkendelse af slagtesvine- produktion

Kværsløkke 18, 6300 Gråsten

Meddelt d. 1. februar 2016

Meddelt af Erhverv & Affald

Sønderborg Kommune

Kommunens afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler miljøgodkendelse efter Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 12 stk. 2 på adressen Kværsløkke 18, 6300 Gråsten matr. nr. 14, Kværø Ejerlav, Kværø, til udvidelse af dyreholdet fra 11.838 slagtesvin 30-100 kg, svarende til 271,36 DE til 14.076 slagtesvin 31-112 kg svarende til 394,87 DE. Der ændres ikke på bygningsmassen idet udvidelsen sker i eksisterende bygninger.

Sønderborg Kommune meddeler godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget, udbringning af husdyrgødning og drift af arealerne kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som det er beskrevet i Husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000 områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Miljøgodkendelsen er meddelt i henhold til § 12, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, i beskrivelsen af ejendommen samt i vurderingen af udvidelsen. Godkendelsen meddeles på de vilkår, der fremgår af den miljøtekniske redegørelse, kommunes vurdering og vilkår.

De stillede vilkår vurderes at kunne begrænse risikoen for forurening og ikke-uvæsentlige gener. Hvis der mod forventning skulle opstå væsentlige gener for de omkringboende eller andre uforudsete gener i forbindelse med udvidelsen, kan Sønderborg Kommune foranledige, at generne reduceres, ved at meddele påbud om afhjælpende foranstaltninger jf. Husdyrbrugslovens § 42.

Ejendommen er tidligere miljøgodkendt efter Kap. 5 i Miljøbeskyttelsesloven i 2006. Godkendelsen er på ansøgningstidspunktet udnyttet. Godkendelsen fra 2006 med vilkår bortfalder med vedtagelse af denne godkendelse. Vilkårene i denne miljøgodkendelse vil gælde fremover.

Der er ikke med denne miljøgodkendelse taget stilling til evt. tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning som f.eks. Byggeloven eller Arbejdsmiljøloven.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg samt bedriftens samlede arealer.

Gyldighed

Udvidelsen skal være udnyttet inden 2 år fra godkendelsen er meddelt. Er produktionen ikke fuldt gennemført til denne dato, vil godkendelsen kun gælde for den produktion, der er ved udløbet af perioden eller registreret i løbet af årene.

Offentlighed

Ansøgningen om miljøgodkendelse blev annonceret på www.sonderborgkommune.dk den 9. november 2015. Der blev efterfølgende orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

Der er i forbindelse med udarbejdelsen af godkendelsen gennemført en nabohearing af naboer i konsekvensområdet for lugt og ejere af forpagtningsaftaler og ejere/forpagtere af arealer med gylleaftaler i perioden fra den 17. december 2016 til den 28. januar 2016. Der indkom to høringssvar i høringsperioden. Høringssvarene er behandlet i afsnit 11 omkring offentlighed.

Miljøgodkendelsen er meddelt den 1. februar 2016. Afgørelsen er offentliggjort på www.sonderborgkommune.dk den 1. februar 2016 og der er efterfølgende orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år eller når EU-kommissionen i EU-tidende har offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2026.

Ansøger og ejerforhold

Ansøgerens navn: Hans Henrik Jensen
Adresse Kværsløkke 18, 6300 Gråsten

Virksomhedens navn: Hans Henrik Jensen
Adresse: Kværsløkke 18, 6300 Gråsten
Matrikel: 14, Kværs Ejerlav, Kværs
CVR-nr.: 31898277
CHR-nr.: 95074
Kontaktperson: Ansøger
E-mail: h.h.jensen@hotmail.com

Ejer af ejendommen: Hans Henrik Jensen
Ejer af virksomheden: Hans Henrik Jensen

Konsulent Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd
Adresse: Peberlyk 2
Postnummer: 6200 Aabenraa
E-mail: urp@landbosyd.dk

Godkendelsen er udarbejdet af:

Sønderborg Kommune
Land og Natur
Land, By og Kultur
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg

Sagsbehandler: Lene Alnor
Sagsbehandler, areal: Sussanne Bigum Mortensen
Sag nr.: 15/42864
KS: SBMO/JRHA

Indholdsfortegnelse

1	Resumé og samlet vurdering.....	8
1.1	Ansøgning	8
1.2	Ikke teknisk resumé.....	9
2	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	12
2.1	Planmæssige forhold.....	13
2.2	Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv.....	14
2.3	Placering i landskabet.....	15
3	Husdyrhold, staldanlæg og drift	16
3.1	Bygninger	16
3.2	Husdyrhold	17
3.3	Staldindretning	18
3.4	Ventilation	21
3.5	Fodring.....	22
3.6	Energi- og vandforbrug.....	24
3.7	Spildevand herunder regnvand	26
3.8	Affald.....	28
3.9	Råvarer og hjælpestoffer.....	29
3.10	Driftsforstyrrelser eller uheld	30
4	Gødningsproduktion og –håndtering.....	32
4.1	Gødningstyper og mængder	32
4.2	Flydende husdyrgødning	33
4.3	Udbringning af husdyrgødning	34
5	Forurening og gener fra husdyrbruget.....	37
5.1	Ammoniak og natur	37
5.2	Lugt.....	44
5.3	Fluer og skadedyr.....	47
5.4	Transport	47
5.5	Støj og vibrationer	49

5.6	Støv fra anlæg og maskiner.....	50
5.7	Lys.....	50
6	Beskrivelse og vurdering af arealerne.....	51
6.1	Harmoniareal.....	51
6.2	Lokalisering og planmæssige forhold	52
6.3	Påvirkninger af søer og vandløb	53
6.4	Påvirkning af fjord & hav	54
6.5	Nitrat til grundvand.....	54
6.6	Natur (§3 og § 7)	56
6.7	Bilag IV arter.....	56
6.8	Natura 2000	57
6.9	Fortidsminder og beskyttede sten- og jorddiger	62
7	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	63
8	Alternative løsninger og o-alternativet	66
8.1	Alternative løsninger	66
8.2	o-alternativ	66
9	Husdyrbrugets ophør.....	67
10	Egenkontrol og dokumentation	68
11	Offentliggørelse, klagevejledning og underretning	69
12	Konklusion	71
13	Generelt.....	72
14	Vilkår.....	73
	GENERELT	73
	EGENKONTROL OG DOKUMENTATION.....	73
	HUSDYRHOLDET, STALDANLÆG OG DRIFT	74
	GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNDBETING	76
	FORURENING OG GENE FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	76
	AREALER	77

15	Lovgrundlag.....	79
----	------------------	----

Bilag

1. Oversigtskort
2. Situationsplan
3. Afløbsplan
4. Kort over udbringningsarealer og gylletransportveje
5. BAT-beregning
6. Beredskabsplan
7. Alle arealer
8. Beskyttet natur
9. Planmæssige forhold
10. Overfladevand
11. Grundvand
12. Natura 2000
13. Naturpunkter
14. Udtalelse fra Aabenraa Kommune

1 Resumé og samlet vurdering

1.1 Ansøgning

Der ansøges om at udvide slagtesvineproduktionen i eksisterende stalde på Kværsløkke 18, 6300 Gråsten fra 11.838 slagtesvin 30-100 kg, svarende til 271,36 DE til 14.076 slagtesvin 31-112 kg svarende til 394,87 DE.

Bedriften består ikke af andre husdyrproduktioner.

Sønderborg kommune har modtaget en ansøgning (nr. 79176) fra Hans Henrik Jensen om miljøgodkendelse af udvidelse og drift af husdyrproduktionen på Kværsløkke 18. Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Sønderborg Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 1.10.2015. Seneste version af ansøgningen, version 4, er modtaget den 24.11.2015.

Den miljøtekniske beskrivelse bygger på virksomhedens ansøgning og en række supplerende oplysninger. Hvor det er fundet relevant, har Sønderborg Kommune vurderet på konsekvenserne af udvidelsen/ændringen, samt givet begrundelse for de opstillede vilkår.

Ønsket om at udvide produktionen skal ses i sammenhæng med strukturudviklingen i landbruget. Øget konkurrence, øgede omkostninger og faldende priser på landbrugsprodukter samt bortfald af tilskud medfører behov for rationalisering, øget specialisering og større produktioner. Større og mere specialiserede produktionsenheder forbedrer muligheden for at tiltrække og fastholde arbejdskraft på bedriften – hvilket igen giver en større fleksibilitet for landmanden, herunder mulighed for at deltage i familieliv og ferie.

Udvidelsen er derfor erhvervsmæssig nødvendig for ejendommens fortsatte drift og udvikling som landbrugsejendom.

Sønderborg Kommune godkender hermed en husdyrproduktion på Kværsløkke 18, svarende til 14.076 slagtesvin 31-112 i alt 394,87 DE, samt udbringning af husdyrgødning på 361,07 ha tilhørende bedriften. Godkendelsen omfatter alle arealer, der drives under bedriften, CVR-nr.: 31898277 i alt 361,07 ha.

Sønderborg Kommune meddeler godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Sønderborg Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget, udbringning af husdyrgødning og drift af arealerne kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som det er beskrevet i Husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000 områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Miljøgodkendelsen er meddelt i henhold til § 12, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

De efterfølgende vilkår vurderes at kunne begrænse risikoen for forurening og ikke-uvæsentlige gener. Hvis der mod forventning skulle opstå væsentlige gener for de omkringboende eller andre uforudsete gener i forbindelse med udvidelsen, kan Sønderborg Kom-

mune foranledige, at generne reduceres, ved at meddele påbud om afhjælpende foranstaltninger jf. husdyrlovens § 42.

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse af ejendommen Kværsløkke 18, i henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger.

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse og Sønderborg Kommunes bemærkninger og vurdering af udvidelsen og dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet og naboer.

1.2 Ikke teknisk resumé

Produktion og arealer

Der ansøges om at udvide slagtesvineproduktionen i eksisterende stalde på Kværsløkke 18, 6300 Gråsten fra 11.838 slagtesvin 30-100 kg, svarende til 271,36 DE til 14.076 slagtesvin 31-112 kg, svarende til 394,87 DE. Der foretages ingen bygningsmæssige ændringer eller udvidelser.

Den nuværende produktion er miljøgodkendt d. 29. december 2006.

Til udbringning af gyllen fra bedriften er der et areal på ca. 361,07 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer. En del af arealerne ligger i Aabenraa Kommune. Aabenraa Kommunes udtalelse på disse arealer fremgår af bilag 14.

Overskydende husdyrgødningen fra bedriften, der ikke er plads til harmonimæssigt vil fremadrettet som udgangspunkt blive afsat til biogasanlæg. Der tages ikke afgasset gylle retur. Se udbringningsarealerne på bl.a. bilag 7.

Placering

Ejendommen er placeret i landzone ca. 1 km nord for landsbyen Kværsløkke.

Der foretages ingen bygningsmæssige ændringer i forbindelse med projektet. Anlægget ligger fint placeret i landskabet og der stilles derfor ingen krav om ekstra beplantning ved produktionsanlægget.

Lugt, støv og støj

Produktionen udvides i de eksisterende stalde.

Nærmeste naboejendom, som ikke ejes af ansøger og som ikke har landbrugspligt, Kværsløkke 20, ligger ca. 225 m nord for ejendommens ene gyllebeholder. Nærmeste samlede bebyggelse udløses af område i landzone, der i lokalplan er udlagt til blandet bolig og erhverv ca. 950 m syd for ejendommen. Den nærmeste byzone er ved Kværsløkke skole og idrætsanlæg ca. 910 m syd for ejendommen. Beregningerne viser at geneafstandene til nærmeste nabo ikke er overholdt. Sønderborg Kommune har dog vurderet, at godkendelsen kan gives alligevel ved brug af 50 %-reglen, se nærmere under afsnittet om lugt.

Ved levering af foder kan der forekomme støv, men det vurderes, at det ikke giver gener udenfor husdyrbruget.

Der kan forekomme støj i forbindelse med indblæsning af foder, samt ved transporter til og fra ejendommen. Desuden kommer der støj fra ventilationen. Støjen vurderes ikke at kunne genere naboerne. Forholdene vil være uændrede for nudrift til ansøgt drift.

Transporter

Udvidelsen af produktionen på ejendommen vil bl.a. medføre, at antallet af transporter øges fra ca. 470 til ca. 539 årligt, svarende til en stigning på ca. 15 %. Da der er tale om en stor del sæsonbetonet kørsel, forventes stigningen ikke at medføre væsentlige gener for de omkringboende.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Der sker en stigning i ammoniakfordampningen på 1.468,98 kg N pr. år således at den samlede emission fra staldanlæg og opbevaringslagre efter udvidelsen er 6.008,93 kg N pr. år.

Nærmeste registrerede § 3 område er en sø, som ligger ca. 28 m syd for den sydlige stald.

Nærmeste § 7 naturareal med bufferzone ligger ca. 3,1 km vest for ejendommen. Det er et hede/overdrevsareal ved Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark. Tålegrænsen for overdrev ligger på 10-25 kg N/ha/år.

Nærmeste Natura 2000 område (Rinkenæs skov, Dyrehaven og Rode skov) ligger ca. 4 km øst for ejendommen.

Der ligger flere næringsstoffølsomme § 3 beskyttede enge og søer nær anlægget, men da ingen af de § 3 beskyttede og næringsstoffølsomme arealer vil blive påvirket med mere end 1 kg ammoniak ekstra i ansøgt drift har Sønderborg Kommune vurderet, at der ikke skal stilles vilkår.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvand

Arealerne afvander til Vadehavet, Lister Dyb og Flensborg Indre Fjord, som er udpeget som Natura 2000 område. Vurderingen og beskrivelsen af arealernes påvirkning sker derfor i afsnittet om Natura 2000.

En del af arealerne er også udpeget som nitratfølsomme indvindingsområder. Kravene til udvaskning af nitrat overholdes ved anvendelse af 13 % ekstra efterafgrøder udover plantedirektoratets norm.

Udbringningsarealerne ligger uden for fosforklasse, og de generelle krav til fosforoverskud er overholdt.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som acceptable.

Yderligere vurderes det, at udvidelsen ikke vil have indflydelse på bilag IV-arter, planter eller dyr omfattet af artsfredninger eller optaget på nationale eller regionale rødlistor, som findes eller kan forventes at leve i området omkring ejendommen samt på og omkring udbringningsarealerne.

BAT

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Ansøger anvender bl.a. foderkorrektion, hvilket er et tiltag, der reducerer ammoniakudledningen til omgivelserne. Produktionen overholder desuden de vejledende emissionsgrænseniveauer for ammoniak- og fosforudledning udmeldt af Miljøstyrelsen. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet.

2 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

Bilag 1 viser en oversigtsplan med angivelse af anlæggets placering i forhold til omgivelserne. Jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 6 er etablering af anlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug for mere end 3 dyreenheder, der medfører forøget forurening, ikke tilladt indenfor eller i en afstand af mindre end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde

- områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål, eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Husdyrbruget er placeret i landzone med ca. 225 m til nærmeste beboelse, Kværsløkke 20. Nærmeste samlede bebyggelse udløses af område i landzone, der i lokalplan er udlagt til blandet bolig og erhverv ca. 950 m syd for ejendommen. Det drejer sig om området "Område til erhverv i landzone ved Kværsløkke" med lokalplan nr. 61-513. Se bilag 1.

Den nærmeste byzone er ved Kværsskole og idrætsanlæg ca. 910 m syd for ejendommen.

Etablering af anlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug, der medfører forøget forurening, er endvidere ikke tilladt indenfor en afstand af 50 m fra nabobeboelse, se forbudszoner i tabel 1.

Tabel 1. Forbudszoner (målt fra nærmeste stald eller lager, hvor der sker ændringer)

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Byzone	ca. 910 m	Fra staldanlægget til byzoneområde i Kværsskole	50 m
Sommerhusområde	Ca. 9,5 km	Fra staldanlægget til sommerhusområde ved Rendbjerg	50 m
Lokalplanlagt område (bolig, erhverv, rekreative formål etc.)	ca. 950 m ca. 910 m	Fra staldanlægget til "Område til erhverv i landzone ved Kværsløkke" med lokalplan nr. 61-513 Fra staldanlægget til "Område til offentligt formål i Kværsskole" med lokalplan nr. 704-2	50 m
Nærmeste nabo (uanset landbrugspligt eller ej)	Ca. 225 m	Fra anlægget til Kværsløkke 20	50 m
Nærmeste nabobeboelse (uanset om det er landbrug eller ej) i samlet bebyggelse	ca. 1.100 m	Fra staldanlægget til "Område til erhverv i landzone ved Kværsløkke" med lokalplan nr. 61-513	50 m

Jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 20 skal kommunen ved vurdering af en ansøgning om tilladelse eller miljøgodkendelse sikre sig, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses, hvis anlægget ligger mindre end 300 m fra:

- samlet bebyggelse
- eksisterende eller fremtidigt byzone eller sommerhusområde

- lokalplanlagte områder i landzone (boligformål, blandet bolig og erhverv)

Anlægget er beliggende mere end 300 m fra ovenstående.

Derudover skal genekriterierne for lugt være overholdt. Læs mere herom i afsnit 5.2.

Jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 8 må stalde og lign. samt gødningsopbevaringsanlæg ikke etableres indenfor følgende afstande:

Tablet 2. Oversigt over afstande

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Stuehus	Ca. 16 m	Fra stuehuset til staldafsnit F	15 m
Naboskel	Ca. 190 m	Fra nordligste gyllebeholder til matr. 18 Kværs ejerlav, Kværs	30 m
Levnedsvirksomhed	>> 25 m	Butikker i Felsted ca. 3 km nord for ejendommen	25 m
Fælles vandindvindingsanlæg	ca. 2 km	Fra staldanlægget til Snurom Vandværk	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	350 m	Fra stald F til DGU boring 169.583	25 m
Vandløb	ca. 145 m	Fra staldafsnit P1 og gyllebeholder til vandløb til Kværsløkkebæk.	15 m
Dræn	> ca. 15 m	Alle dræn ligger mere end 15 m fra stalde og gylleholdere	15 m
Sø	60 m	Fra stald D og E1 til vandhul syd for laden	15 m
Privat fællesvej	>>15 m	Ukendt	15 m
Offentlig vej	ca. 10 m	Fra stald D til Kværsløkkes vejmatr. Der er 15 m til selve vejen.	15 m

Miljømyndighedens vurdering

Der bygges ikke nye bygninger i forbindelse med udvidelsen. Husdyrlovens §§ 6 og 8 er derfor overholdt. Der stilles således ikke supplerende vilkår. Der er mere end 300 meter til nærmeste bolig i samlet bebyggelse. Dermed er ansøgningen ikke omfattet af Husdyrlovens § 20.

2.1 Planmæssige forhold

Ifølge Kommuneplan 2013– 2025 for Sønderborg Kommune ligger ejendommen i plandistrikt 7.4 Kværs/Tråsbøl. Området er udlagt til landområde med plannr. 7.4.001.J.

Nærmeste lokalplanlagte område ligger ca. m syd for ejendommen. Området - Erhvervsområde Kværsløkke - er udlagt til blandet bolig og erhverv i landzone.

Ifølge Spildevandsplan 2009-2016 for Sønderborg Kommune er området ikke kloakeret. Sanitært spildevand afledes til septiktank og videre til Kværsløkke bæk og regnvand samt tagvand afledes til rørledning med udløb i Kværsløkke bæk.

Ejendommen forsynes med vand fra offentligt vandværk.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at udvidelsen af det eksisterende anlæg kan ske uden at der opstår konflikt med planforholdene i Sønderborg Kommune.

2.2 Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv.

Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser: Bygningerne ligger uden for udpegningen "Naturbeskyttelsesområder" og "Biologiske interesseområder". Der løber en økologisk forbindelseslinje langs med Kværsløkke bæk, som ligger 146 meter øst for den østligste gyllebeholder.

Natura 2000: Der er ingen bygninger inden for Natura 2000. Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde på land er Fuglebeskyttelses- og habitatområdet Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov (H83), som er et EF-habitatområde, der ligger 2,3 km sydøst for ejendommen og Fuglebeskyttelses og habitatområdet Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark (H84), der ligger 2,6 km nordvest for ejendommen. Nærmeste marine internationale naturbeskyttelsesområde er Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet rundt om Als (habitatområde H173), som ligger ca. 7 km sydøst for ejendommen.

Områder med landskabelig værdi: Bygningerne ligger inden for udpegningen "Særlig værdifulde landskaber". Da udvidelsen foregår i eksisterende byggeri og der således ikke opføres nye, har udpegningen ingen betydning.

Uforstyrrede landskaber: Bygningerne ligger uden for udpegningen.

Områder med særlig geologisk værdi: Bygningerne ligger inden for udpegningen "Geologiske bevaringsværdier". Ifølge kommuneplanens retningslinjer skal byggeri, som slører landskabets dannelsesformer så vidt muligt undgås. Da udvidelsen foregår i eksisterende byggeri og der således ikke opføres nye, har udpegningen ingen betydning.

Rekreative interesseområder: Der er ingen bygninger inden for udpegningerne: "Eksisterende byzoner", "Arealudlæg til byformål", "Eksisterende sommerhusområder", "Arealudlæg til ferie-fritidsformål" og "Arealer til ferie-fritidsformål".

Værdifulde kulturmiljøer: Bygningerne ligger uden for udpegningen "Værdifulde kulturmiljøer".

Kirkeomgivelser: Bygningerne ligger uden for udpegningen "Kirkebyggelinjer" og "Kirkelandskaber".

Kystnærhedszonen: Bygningerne ligger uden for udpegningen

Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering: Bygningerne ligger uden for lavbundsarealer.

Skovrejsningsområder: Bygningerne ligger inden for udpegningen "skovrejsning uønsket".

Fredede områder: Bygningerne ligger uden for beskyttelseslinjen.

Beskyttede naturarealer (§ 3): Ca. 365 m syd for staldbygningerne ligger en beskyttet sø og eng.

Strandbeskyttelseslinje: Bygningerne ligger uden for udpegningen.

Klitfredningslinje: Der er ingen bygninger inden for udpegningen.

Skovbyggelinje: Bygningerne ligger udenfor udpegningen.

Søbeskyttelseslinje: Hverken bygningerne eller arealerne ligger inden for udpegningen.

Fortidsmindebeskyttelseslinje: Der ligger ingen bygninger inden for udpegningen.

Beskyttede sten- og jorddiger: Bygningerne ligger uden for udpegningen.

Miljømyndighedens vurdering

Da der ikke sker bygningsmæssige ændringer i forbindelse med projektet, vurderer kommunen, at projektet ikke vil medføre forringelser af de landskabelige- kulturhistoriske- naturmæssige- geologiske- eller rekreative værdier i området.

2.3 Placering i landskabet

Udvidelsen sker i eksisterende bygninger. Der sker således ingen påvirkning af det omkringliggende landskab.

Det eksisterende produktionsanlæg fremstår som et samlet byggeri. Staldbygningerne er opført i gule mursten eller søsten og med grå tage.

Der er placeret en gastæt silo på 1000 m³ på nordsiden af den nordligste stald.

Der er tre gyllebeholdere af betonelementer med ca. 2 m over terræn på henholdsvis 1.720 m³, 1.720 m³ og 3.000 m³, som er placerede øst for den nordligste staldbygning. Der er yderligere en mindre beholder, som ikke anvendes. Den er placeret mellem staldbygningerne.

Staldanlægget er delvis afskærmet ved beplantning rundt omkring stuehuset samt ved hegn langs den nordlige side af den omgivende mark.

Der er ikke umiddelbart planer om yderligere beplantning.

Miljømyndighedens vurdering

Der sker ingen bygningsmæssige ændringer i forbindelse med projektet og det eksisterende byggeri fremstår i øvrigt som en samlet enhed. Der stilles derfor ikke vilkår om tilpasning til landskabet.

3 Husdyrhold, staldanlæg og drift

3.1 Bygninger

Ejendommens bebyggede erhvervsareal er på ansøgningstidspunktet ifølge BBR opgjort til 5.162 m². Der er ingen verserende byggesager på ejendommen.

Bilag 2 viser en tegning over det samlede husdyrbrug. Udvidelsen sker i eksisterende bygninger.

Oplysninger om bygningernes grundplan, bygningshøjde, taghældninger, bygningsmaterialer og farver, bebyggelsens fremtidige anvendelse, m.v. fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Oversigt over bygninger

Bygning		Grundplan	Bygningshøjde	Taghældning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
BBR 1	Stuehus	ca. 228 m ²	ca. 10 m	ca. 45 °	Sortglaseret tegl og hvidkalkede mursten	Beboelse
BBR 2	Lade	ca. 376 m ²	ca. 10 m	ca. 20 °	Hvidt bliktag og hvidkalkede mursten	Lade/maskinhus
BBR 3	Garage	ca. 109 m ²	ca. 8 m	Fladt tag	Gråt ståltag og mule mursten	Garage
BBR 9	Maskinhus mv.	ca. 1.334 m ²	ca. 8 m	ca. 20 °	Gråt eternittag og røde stålplader	Maskinhus, kornopbevaring og halmlade
BBR 10	Stald	ca. 464 m ²	ca. 8 m	ca. 20 °	Gråt eternittag og gule mursten	Stald D
BBR 11	Stald	ca. 551 m ²	ca. 8 m	ca. 20 °	Gråt eternittag og gule mursten	Stald E + E1
BBR 12	Stald	ca. 466 m ²	ca. 8 m	ca. 20 °	Gråt eternittag og gule mursten	Stald F
BBR 13	Stald	ca. 105 m ²	ca. 8 m	ca. 20 °	Gråt eternittag og gule mursten	Stald E2
BBR 14	Foderum	ca. 60 m ²	ca. 8 m	ca. 20 °	Gråt eternittag og gule mursten	Blanderum
BBR 15	Stald	ca. 612 m ²	ca. 8 m	ca. 20 °	Gråt eternittag og gule mursten	Stald G
BBR 16	Stald	ca. 966 m ²	ca. 9 m	ca. 20 °	Gråt eternittag og gule søstenselementer	Stald P og P1
Anlæg nr. 4	Halmfyr	ca. 12 m ²	ca. 8 m skorsten ca. 12 m	ca. 20 °	Grå og sorte stålplader	Halmfyr til opvarmning af ejendommen

Desuden forefindes 3 stk. gyllebeholdere af betonelementer ca. 4 m dybe med ca. 2 m over terræn på henholdsvis 1.720 m³, 1.720 m³ og 3.000 m³ og en forbeholder fra ca. 1980 på ca. 20 m³: Fortanken er nedgravet og med betonlåg.

Endelig er der på ejendommen en 15 m høj DanCorn-silo på 1.000 m³ samt to lyse glasfiber-siloer på 32 tons med støvcykloner mellem stald F og foderladen. Endvidere er der planlagte i både kornladen og laden længst mod syd. I forbindelse med Dancorn-siloen er der et påslag.

Den nuværende ejer har etableret virksomheden i 1. januar 2009. Ansøger driver ikke yderligere ejendomme alene, men indgår som ansvarlig deltager i Jensen I/S, som driver svineproduktion på Klattrupvej 37, 6200 Aabenraa og Fjordvejen 2B, 6340 Kruså.

Den planlagte udvidelse forventes påbegyndt så snart miljøgodkendelsen er blevet meddelt. Anlægget forventes i drift under udvidelsen.

Miljømyndighedens vurdering

Der stilles ikke vilkår til bygningerne idet bygningerne, eller anvendelsen af dem, ikke ændres i forbindelse med projektet.

Der stilles vilkår om, at godkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra godkendelsen er meddelt. Er produktionen ikke fuldt gennemført til denne dato, vil godkendelsen kun gælde for den produktion, der er ved udløbet af perioden eller registreret i løbet af årene.

3.2 Husdyrhold

Landbruget drives som en konventionel slagtesvineproduktion med en kontinuerlig produktion.

Tabel 4 viser ejendommens årlige dyrehold/produktion udregnet efter de gældende regler for beregning af dyreenheder før og efter udvidelsen. Numrene i tabellen refererer til ansøgningskemaet opdeling i staldafsnit. Bilag 2 viser en situationsplan over anlægget, hvor de enkelte staldafsnit fremgår.

Tabel 4. Dyreholdets størrelse

Staldafsnit	Art og vægtklasse/alder	Nudrift		Ansøgt drift	
		antal	DE	antal	DE
Stald D	Slagtesvin	1.709 30-100 kg	39,17	2.032 31-112 kg	57,00
Stald E	Slagtesvin	834 30-100 kg	19,12	992 31-112 kg	27,83
Stald E1	Slagtesvin	739 30-100 kg	16,94	880 31-112 kg	24,69
Stald F	Slagtesvin	1.481 30-100 kg	33,95	1.764 31-112 kg	49,49
Stald G	Slagtesvin	2.249 30-100 kg	51,55	2.672 31-112 kg	74,96
Stald P	Slagtesvin	2.168 30-100 kg	49,70	2.576 31-112 kg	72,26
Stald P1	Slagtesvin	2.168 30-100 kg	49,70	2.576 31-112 kg	72,26
Stald E2	Slagtesvin	490 30-100 kg	11,23	584 31-112 kg	16,38
I alt			271,36		394,87 DE

Der er etableret overbrusnings- og/eller iblødsætningsanlæg i stalde. Efter iblødsætning vaskes med højtryksrensere og koldt vand.

Miljømyndighedens vurdering

For at kunne kontrollere om godkendelsens vilkår om maksimalt dyrehold overholdes - med hensyn til antal, vægt og sammensætning af dyr – stilles der vilkår om, at der skal føres en driftsjournal.

Produktionen skal være fordelt jævnt henover året og det maksimale antal DE på 394,87 DE DE må ikke overskrides. Der kan dog være situationer (eks. sygdom i besætning, slagteristrejker m.m.), hvor dyreholdet vil være afvigende fra det godkendte. I sådanne situationer skal landmanden kunne dokumentere de særlige omstændigheder overfor tilsynsmyndigheden. Det er op til tilsynsmyndigheden at vurdere, om afvigelser i dyreholdet skyldes overproduktion eller naturlig variation/udsving.

3.3 Staldindretning

Bygninger, antal stipladser, gulvtyper og udmugningssystem fremgår af tabel 5.

Tabel 5. Oversigt over bygnings anvendelse, antal stipladser, udmugningssystem og gulvtype.

Stald nr.	Anvendelse	Nudrift stipladser	Ansøgt stipladser	Udmugningssystem	Indretning og gulvtype
Stald D	Slagtesvin	488	508	Vakuumsystem	Drænet gulv + spalter
Stald E	Slagtesvin	238	248	Vakuumsystem	Drænet gulv + spalter
Stald E1	Slagtesvin	211	220	Vakuumsystem	Drænet gulv + spalter
Stald F	Slagtesvin	432	441	Vakuumsystem	Drænet gulv + spalter
Stald G	Slagtesvin	642	668	Vakuumsystem	Drænet gulv + spalter
Stald P	Slagtesvin	619	644	Vakuumsystem	Drænet gulv + spalter
Stald P1	Slagtesvin	619	644	Vakuumsystem	Drænet gulv + spalter
Stald E2	Slagtesvin	140	146	Vakuumsystem	Drænet gulv + spalter

Der er etableret overbrusnings- og/eller iblødsætningsanlæg i staldene. Efter iblødsætning vaskes med højtryksrensere og koldt vand. Der benyttes godkendte vaske- og desinfektionsmidler.

Der ændres ikke i staldsystemer eller –indretning i forbindelse med udvidelsen.

For at reducere lugtgenerne fra udvidelsen vil der fremadrettet blive udsluset gylle hver uge sammenlignet med hver 3. uge på nuværende tidspunkt. Dette er nærmere beskrevet under afsnit 5.2 Lugt

Ansøger oplyser følgende om bedste tilgængelige staldteknologi:

Med hensyn til BAT og staldsystemer er der flere forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), dels er der BAT-byggebladene, og dels er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

Af BREF-dokumentet fremgår det, at følgende staldsystemer er:

Staldsystemer for grise, slagtesvinestalden

- et fuldspaltet gulv med vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle, eller
- et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler, med hældende vægge og et vakuumsystem, eller

- et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder.

Ifølge Dansk Svineproduktion har staldtyper med gyllekanaler med skrå vægge og skrånende gødnings-skakter samt stier med et centralt konvekst massivt gulv ikke fundet udbredelse i Danmark.

Der findes p.t. 8 teknologiblade:

- Køling af gylle i slagtesvinestalde (2. udgave, revideret 26.01.2011)
- Fast overdækning af gyllebeholder (1. udgave, oprettet 11.11.2010)
- Råprotein i slagtesvinefoder (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Fosfor i slagtesvinefoder (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Svovlsyrebehandling af gylle, Dyretype: Slagtesvin (2. udgave, revideret 20.12.2010)
- Kemisk luftrensning med syre, Dyretype: Slagtesvin (3. udgave, revideret 23.05.2011)
- Biologisk luftrensning, Dyretype: Slagtesvin (1. udgave revideret 23.05.2011)
- Delvist fast gulv, Dyretype: Slagtesvin (3. udgave revideret 29.03.2011)

Stald D-G er oprindeligt fuldspaltestalde med betonspalter. For at leve op til dyrevelfærdskravet om "fast gulv" er der isat spaltelukkere i en del af spalterne. Stald P og P1 er betongulve med både drænelementer og fuldspalter. Alle stalde er vist som "Drænet gulv + spalter (33/67)" i ansøgningsskemaet.

Hvor ofte "hyppig fjernelse" er, er ikke nærmere defineret i BREF-dokumentet. Der er "træk- og slip" i alle stalde. Fremadrettet udsluses gylle fra alle stalde en gang om ugen på en hverdag.

Staldene er således BAT jf. BREF-dokumentet, og endvidere fodres med et foder med reduceret indhold af råprotein og fosfor i forhold til normen.

BAT for ammoniak:

Beregning af ammoniakemissionsniveauet jf. de "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" for slagtesvin viser, at ammoniakemissionsniveauet maksimalt må være 6.192,11 kg, se bilag 5. Beregningerne foretages efter Miljøstyrelsens vejledninger fra maj 2011.

Da emissionen ifølge www.husdyrgodkendelse.dk er på 6.008,93 kg NH₃-N, lever ansøgningen op til Miljøstyrelsens udmeldte BAT-niveauer.

Uddrag af "Korte nyheder nr. 7" fra 22. september 2010:

For eksisterende anlægsdele kan Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for eksisterende anlægsdele derimod ikke direkte lægges til grund uden en konkret vurdering, som tager hensyn til karakteren af det konkrete, eksisterende anlæg. Dette skyldes, at Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for eksisterende anlæg er baseret på en vurdering af, hvad der som minimum vil kunne opnås teknisk og økonomisk på eksisterende anlægsdele – uanset alder og udformning. Denne sidste del af vurderingen som inddrager det eksisterende anlægs karakter, og begrundet hvad der er teknisk og økonomisk opnåeligt, vil derfor fortsat skulle foretages af kommunerne.

Denne praksis benytter Natur- og Miljøklagenævnet dog ikke (se fx NMK-132-00522, NMK-132). Natur- og Miljøklagenævnet forholder sig udelukkende til, at de vejledende emissionsværdier for henholdsvis eksisterende og nye stalde overholdes samlet. Der er derfor ikke udarbejdet økonomiske fravalgsberegninger for fx overdækning af gyllebeholder, svovlsyrebehandling af gylle, luftrensning mv.

BAT for fosfor:

I forhold til de "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" for slagtesvin, er det Miljøstyrelsens udmelding, at emissionsgrænseværdien for fosfor fra slagtesvinegylle er maks. 22,3 kg P/DE ab lager. Med 395,37 DE slagtesvin bliver det et krav om maks. 8.816,75 kg P ab lager. For at leve op til BAT for fosfor, er det nødvendigt at reducere indholdet af fosfor i foderet i forhold til normen.

Følgende vilkår til fodring medfører overholdelse af emissionsniveauet:

Maksimal kg N ab dyr for slagtesvin:

$$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) = ((112 \text{ kg} - 31 \text{ kg}) \times 2,85 \text{ FEsv pr. kg tilvækst} \times 143,79 \text{ g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((112 \text{ kg} - 31 \text{ kg}) \times 0,0296 \text{ kg N pr kg tilvækst}) = \mathbf{2,913 \text{ kg N ab dyr}}$$

Svarende til 41.009 kg N for 14.076 slagtesvin 31-112 kg.

Maksimal kg P ab dyr for slagtesvin:

$$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}) = ((112 \text{ kg} - 31 \text{ kg}) \times 2,85 \text{ FEsv pr. kg tilvækst} \times 4,63 \text{ fosfor pr. FEsv}/1000) - ((112 \text{ kg} - 31 \text{ kg}) \times 0,0055 \text{ kg P pr kg tilvækst}) = \mathbf{0,623 \text{ kg P ab dyr}}$$

Svarende til 8.774 kg P for 14.076 slagtesvin 31-112 kg.

Redegørelse for reovering af staldanlægget:

De eksisterende stalde forventes at kunne drives videre de næste ca. 10-20 år uden gennemgribende reoveringer.

Ud over BREF-dokumentet og teknologibladerne er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger. Med de angivne tilpasninger kommer systemet til den konklusion, at ammoniakreduktionskravet er overholdt. Ammoniakreduktionskravet er politisk vedtaget og indarbejdet i www.husdyrgodkendelse.dk.

Miljømyndighedens vurdering

Miljøstyrelsen har udsendt "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug med konventionel produktion af slagtesvin (gyllebaserede systemer)".

Sønderborg Kommune kan tilslutte sig ansøgers beregning af emissionsgrænseværdien for det ansøgte projekt ud fra vejledningerne, se bilag 5. Emissionsgrænseværdien er baseret på, at ansøgningen kun omfatter udvidelse i eksisterende bygninger. Beregningen viser, at det ansøgte projekt må have en samlet emissionsgrænseværdi på 6.192,11 kg H₃-N per år.

Da projektet har en ammoniakemission på 6.008,93 kg NH₃-N / år lever det op til BAT. Se nedenstående tabel 6:

Tabel 6. Ammoniak- og fosforudledning

	Ammoniakemission	Fosforudledning
Emissionsgrænseværdier beregnet ud fra Miljøstyrelsens vejledning	6.192,11 kg	8.816,75 kg
Beregnet emission i www.husdyrgodkendelse.dk	6.008,93 kg	8.774,07 kg
Emissionsgrænseniveauet er overholdt med:	183,18 kg	42,68 kg

Sønderborg Kommune vurderer, at det er BAT-standard med hensyn til fodring for en produktion af den omhandlede størrelse, når foderet ligger indenfor de vejledende BAT-niveauer. Ejer har valgt at bruge foderkorrektion for at leve op til BAT. Der stilles derfor vilkår til virkemidlet.

For at kunne dokumentere, at det årlige maksimale kg N ab dyr er 2,913 og kg P ab dyr er 0,623, stilles vilkår om, at indlægssedler fra indkøb af foder og råvarer skal gemmes mindst fem år og forevises miljømyndigheden på forlangende. Derudover skal der foreligge dokumentation for foderforbruget i form af fx e-kontrol. Ind- og afgangsvægt for slagtesvinene skal også kunne dokumenteres enten via e-kontrol eller anden relevant dokumentation.

Der skal årligt laves en opgørelse af det faktiske kg N og P ab dyr i forbindelse med gødningsregnskabet. Denne opgørelse skal være tilgængelig ved de ordinære tilsyn.

For at leve op til BAT for management, stilles der vilkår om mængden af forbrugt foder skal noteres i en driftsjournal.

Hvis hele godkendelsen mod forventning ikke udnyttes, kan det udløse et tillæg til miljøgodkendelse efter en konkret vurdering. Ansøger skal dog til enhver tid kunne dokumentere, at det vejledende emissionsgrænseniveau for ammoniak og fosfor for den etablerede produktion er overholdt. Der tages her udgangspunkt i de vejledende emissionsgrænseniveauer gældende på godkendelsestidspunktet. Dokumentationen for dette skal være tilgængeligt ved ordinært tilsyn. Der stilles vilkår hertil.

Sønderborg Kommune vurderer på baggrund af ovenstående at projektet lever op til BAT, og at projektet kan realiseres i de ønskede staldbygninger med den ansøgte indretning, og at ansøger i fornødent omfang har redegjort for implementering af BAT i forhold til staldindretning.

3.4 Ventilation

Al ventilation på ejendommen er mekanisk. Ventilationstype, maksimal ventilation, antal afkast og højde over kip fremgår af tabel 7 herunder.

Tabel 7. Oplysninger om ventilation

Stald nr.	Ventilationstype	Maks. ventilation i m ³ /h	Antal afkast	Placering af afkast
Stald D	Ligetryksventilation	*	5 ind - 4 ud	ca. 0,7 m
Stald E	Ligetryksventilation	*	3 ind - 1 ud	ca. 0,7 m
Stald E1	Undertryksventilation med vægventiler	*	2 ud	ca. 0,7 m

Stald E2	Ligetryksventilation	*	3 ind - 2 ud	ca. 0,7 m
Stald F	Ligetryksventilation	*	6 ind - 3 ud	ca. 0,7 m
Stald G	Undertryksventilation med vægventiler	*	8 ud	ca. 0,7 m
Stald P	Undertryksventilation med vægventiler	*	5 ud	ca. i kip
Stald P1	Undertryksventilation med vægventiler	*	5 ud	ca. i kip

* Det har ikke umiddelbart kunne lade sig gøre at finde oplysningerne for ventilationskapaciteten. Normalt ligger ventilationskapaciteten på ventilationssystemer på 8-14.000 m³/h.

Placering af afkast fremgår af bilag 2.

Ansøger oplyser følgende om bedste tilgængelige teknologi for ventilation:

Ventilationsanlæggene er fuldautomatisk reguleret. Der er alarm og nødventilation i alle staldafsnit. Ventilatorer vaskes efter hvert hold slagtesvin.

Miljømyndighedens vurdering

For at sikre at ventilationen til enhver tid fungerer optimalt, herunder har det lavest mulige energiforbrug, stilles der vilkår om, at der skal føres en driftsjournal for ventilationsanlæggene. Der stilles også vilkår om, at ventilationen skal rengøres efter hvert hold slagtesvin. Datoer for rengøring og service skal noteres i journalen, som skal opbevares i fem år og forevises miljømyndigheden på forlangende.

Sønderborg Kommune vurderer, at ventilationssystemet ikke giver anledning til gener for de omkringboende. På baggrund af ejendommens placering i forhold til naboer, vurderes det, at der ikke skal stilles vilkår til de eksisterende ventilationsafkast.

For at sikre så effektiv en ventilation som muligt stilles vilkår om at der skal være så få ventilatorer i gang som muligt for at få så høj afkasthastighed som muligt. Det er miljømyndighedens vurdering, at ventilationen af staldene lever op til BAT, når vilkår efterleves. Ændringer af ventilationsarrangementer må kun ske efter forudgående accept fra Sønderborg Kommune.

3.5 Fodring

Fodring sker som vådfodring med hjemmeblandet foder. Det vurderes, at der ingen støvgener er for naboer i forbindelse med håndteringen af foderet.

På ejendommen er der en Dancorn-stålsilo på ca. 15 m og 1.000 tons samt to gullige glasfibersiloer på 32 tons med støv cykloner mellem stald F og foderladen. Endvidere er der planlagte i både kornladen og laden længst mod syd. I forbindelse med Dancorn-siloen er der et påslag.

Der er intet ensilageoplæg.

Ansøger oplyser følgende om BAT for foder:

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I nudrift er der derfor ikke indtastet oplysninger, hvorved www.husdyrgodkendelse.dk beregner på baggrund af normtal. For at leve op til BAT og det generelle ammoniakreduktionskrav, anvendes i ansøgt drift foder med lavere indhold af fosfor og råprotein end normen.

Der er derfor indtastet 4,63 g P og 143,79 g råprotein pr. FE og systemet beregner med standard foderenheder pr. kg tilvækst (2,85 FE pr. kg tilvækst).

Der arbejdes løbende på at foderoptimere både med hensyn til dyrenes trivsel og miljøbelastningen. Pt. fodres med en foderblanding til slagtesvinene.

Table 8. Vejledende niveauer for BAT-foder til svin:

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder) ¹⁾	Samlet fosforindhold (% i foder) ²⁾
Slagtesvin	25-50 kg	15-17	0,45-0,55
Slagtesvin	50-110 kg	14-15	0,38-0,49

¹⁾ Med tilstrækkeligt afvejet og optimal tilførsel af aminosyrer

²⁾ Med tilstrækkeligt fordøjeligt fosfor med brug af fx højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase

Foderet indeholder fytase. Der benyttes også syre i foderet.

BAT for ammoniak:

Beregning af ammoniakemissionsniveauet jf. de "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" for slagtesvin viser, at ammoniakemissionsniveauet maksimalt må være 6.192,11 kg NH₃-N pr. år.

Med den nuværende staldindretning bliver emissionen fra staldene på 6.008,93 NH₃-N pr. år, svarende til at emissionsgrænseniveauet er overholdt med ca. 183 kg.

Da stalden således lever op til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdi for eksisterende stalde, redegøres ikke for fravalg af BAT.

BAT for fosfor:

I forhold til de "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" for slagtesvin, er det Miljøstyrelsens udmelding, at emissionsgrænseværdien for fosfor fra slagtesvinegylle er maks. 22,3 kg P/DE ab lager. Med 394,87 DE slagtesvin bliver det et krav om maks. 8.816,75 kg P ab lager.

Der er behov for at korrigere på foderet til slagtesvinene i forhold til normtallene for at leve op til BAT for fosfor. I forhold til den faktiske fodring, skal der dog ikke ændres på foderet for at leve op til BAT.

I "ansøgt drift" indtastes, at der maksimalt må benyttes 4,63 g P pr. FE samt 2,85 FE pr. kg tilvækst for slagtesvinene.

Med reduktion af fosfor i slagtesvinefoderet fra 4,80 til 4,63 g P pr. FE kan fosforudledningen leve op til BAT-kravet, idet kg P ab dyr bliver 8.774,07 kg P ved 394,87 DE.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlige øget påvirkning af omgivelserne.

Sønderborg Kommune vurderer, at det er BAT-standard med hensyn til fodring for et projekt af den omhandlede størrelse, når foderet ligger indenfor de vejledende BAT-niveauer og når der anvendes fytase.

Der er stillet vilkår om foderkorrektio n i afsnit 3.3 Staldindretning.

Det er fleksibilitet med hensyn til de forskellige variable parametre, så længe antal kg N og P ab dyr fra slagtesvinene ikke overstiges.

Dokumentation skal gemmes i fem år og forevises miljømyndigheden på forlangende ved ordinært tilsyn.

3.6 Energi- og vandforbrug

Elforbruget dækker primært ventilation, belysning, gyllepumper, drift af foderanlæg, korn-tørring og øvrige elektriske maskiner. Ejendommens energiforbrug fremgår af tabel 9.

Opvarmning af stalde og stuehus sker vha. halmfyr. Halmfyret er udskiftet i 2013 til et mere energieffektivt fyr.

Tabel 9. Forbrug af energi.

	Før udvidelse mængde pr. år	Efter udvidelse mængde pr. år
El til produktionen	ca. 180.000 - 230.000 kWh	ca. 230.000 kWh

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2013 udgivet af Landbrugsforlaget er elforbruget ca. 12 kWh pr. slagtesvin.

Som udgangspunkt vil elforbruget nok ikke stige ret meget som følge af udvidelsen, da der ikke etableres nye bygninger, foderanlæg osv. Der er dog store årlige udsving afhængigt af behov for korn-tørring.

Ejendommens forventede vandforbrug fremgår af tabel 10.

Ejendommen forsynes af vand fra et alment vandforsyningsanlæg. Der forbruges ca. 12.000 m³ årligt til drikkevand og rengøring af produktionsanlægget.

Vandforbruget har svinget en del over de senere år. Tidligere har der været brugt valle i foderet.

Tabel 10. Forbrug af vand.

	Før udvidelse mængde pr. år	Efter udvidelse mængde pr. år
Drikkevand til dyr, vask af stalde mv.	Ca. 7.100 m ³	Ca. 11.000 m ³
Rengøring af maskiner	Ca. 10 m ³	Ca. 10 m ³
Vask til marksprøjtning (vaskes i marken)	Ca. 1 m ³	Ca. 1 m ³
Vand til sprøjtning	Ca. 360 m ³	Ca. 360 m ³
Vand til beboelse	Ca. 200 m ³	Ca. 200 m ³
I alt	7.671 m ³	11.571 m ³

Jf. Håndbog til driftsplanlægning 2013 udgivet af Videncentret for Landbrug er der et vandforbrug på ca. 560 liter pr. slagtesvin (inklusive drikkevand, vand i foder og vaskevand i stalde).

Bedriftens årlige vandforbrug til gårdens drift forventes at stige fra 7.671 m³ til 11.571 m³ efter udvidelsen/ændringen. Det svarer til en forøgelse på 51 %.

Ansøger oplyser følgende om energibesparende foranstaltninger (BAT):

Alle stalde er isolerede. Ventilationssystemerne er dels ligetryksventilation og dels undertryksventilation med vægventiler. Staldene opvarmes vha. halmfyret.

For at spare på energien vil almindelige lysstofrør løbende blive udskiftet i staldene til lavenergilystofrør, i det omfang det er muligt at genanvende de samme armaturer. Lyset kun tændt efter behov, og der er automatisk styring af belysningen. Generelt er lyset ikke tændt ret meget i sommerhalvåret pga. en stor mængde naturligt lys via vinduer. Der er 5 udvendige lamper. Lampen ved maskinhuset er sensorstyret, mens de øvrige lamper tændes og slukkes manuelt.

Ventilatorer vaskes i forbindelse med vask af de enkelte stalde (reducerer modstanden). Der anvendes koldt vand, sæbe og desinfektionsmidler i forbindelse med vask. Der benyttes udelukkende godkendte midler. Der er temperaturstyring, alarmer mv. på ventilationsanlæggene i staldene.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (eftersyn og rengøring af ventilatorer samt temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Ansøger oplyser følgende om vandbesparende foranstaltninger (BAT):

Drikkeventiler er monteret hen over krybberne, hvorfor der ikke er problemer med vandspild.

Der er etableret overbrusnings- og/eller iblødsætningsanlæg i stalde. Efter iblødsætning vaskes med højtryksrensere og koldt vand. Vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af iblødsætningsanlæg i den store stald, vask med højtryksrensere, drikkeventiler i drikkekopper). Vandforbruget måles ikke som sådant, men der tjekkes løbende for brud. Staldene kontrolleres dagligt, og der udføres småreparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.

Miljømyndighedens vurdering

Det fremgår af tabel 9, at det årlige elforbrug er på ca. 230.000 kWh. I henhold til Håndbog til driftsplanlægning 2014 er elforbruget for en tilsvarende produktion ca. 170.000 kWh. Der udover kommer el til driften af den øvrige ejendom og til korntørring osv.

For at sikre en god udnyttelse af ressourcerne stilles der vilkår om, at hvis elforbruget stiger over 240.000 kWh årligt, skal ejendommen gennemgås ved et energieftersyn. Energieftersynet er gratis og fås ved henvendelse hos dit elselskab.

Der stilles vilkår om, at besøgsrapporten fra et eventuelt energieftersyn skal fremsendes miljømyndigheden. Der stilles også vilkår om, at hvis en eventuel besøgsrapport viser energiforbedringer, som via besparelse på el kan tilbagebetales indenfor 2 år, skal udføres senest 2 år efter modtagelsen af rapporten.

For at miljømyndigheden kan kontrollere elforbruget skal det dokumenteres, for eksempel ved fremvisning af elregning. Dokumentation skal gemmes mindst 5 år og fremvises miljømyndigheden på forlangende.

Det fremgår af tabel 10, at det forventede vandforbrug vil være ca. 11.600 m³ årligt efter udvidelsen.

I henhold til Håndbog til driftsplanlægning 2014 udgivet af Videncentret for Landbrug er der et vandforbrug på ca. 560 liter pr. slagtesvin til 107 kg, hvilket svarer til ca. 7.900 m³. Herudover kommer der et ekstra vandforbrug til de ekstra kg tilvækst fra 107 kg til 112 kg. Derudover anvendes også vådfodring, som også øger vandforbruget en del. Hertil skal lægges vand til sprøjtning, vask af maskiner osv.

Der er dog stadig stor forskel på normtallet og vandforbruget på ejendommen. For at sikre at der sker en god udnyttelse af ressourcerne stilles der vilkår om, at hvis vandforbruget overstiger 12.000 l skal ansøger indsende en redegørelse til miljømyndigheden. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvorfor forbruget er steget, og hvilke tiltag der sættes i værk for at reducere vandforbruget.

Vandforbruget skal registreres halvårligt. Vandforbruget skal noteres i en driftsjournal og forevises miljømyndigheden på forlangende.

Det er miljømyndighedens vurdering af virksomhedens lever på til kravene til BAT for energi og vandforbrug, hvis ovenstående vilkår overholdes og virksomheden i øvrigt drives som beskrevet.

3.7 Spildevand herunder regnvand

Spildevand fra produktionen udgøres af bl.a. drikkevandsspild, vand fra rengøring af stalde, sanitært spildevand fra husholdningen og tagvand. Mængden af spildevand øges ikke væsentligt efter udvidelsen. Alt tagvand føres til dræn i lukkede ledninger.

Rengøringsvand og drikkevandsspild er beregnet og indgår i den samlede gyllemængde. Tabel 11 viser en oversigt over spildevand.

Tabel 11. Oversigt over spildevand

Spildevandstyper	m ³ /år før udvidelse	m ³ /år efter udvidelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Sanitært spildevand fra stuehus	Ca. 170 m ³	Ca. 170 m ³	Via septiktanke til Kværsløkke Bæk	Septiktank
Tagvand fra eksisterende bygninger	ca. 4.500 m ³	ca. 4.500 m ³	Via rørledning til Kværsløkke Bæk	Ingen
Regnvand på rampe	Ca. 71 m ³	Ca. 71 m ³	Til gyllebeholder	Ingen
Regnvand og vaskevand fra vaskeplads	114 + 10 m ³	114 + 10 m ³	Til gyllebeholder	Ingen

Rengøringsvand, drikkevandsspild mv. indgår i kapacitetsberegningen.

Mængden af tagvand er skønnet ud fra grundareal x 0,791 m³/m² jf. www.klimatilpasning.dk.

Ejendommens afløbsforhold fremgår af bilag 3. Der ændres ikke på afløbsforholdene i forbindelse med udvidelsen.

Rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene er indregnet i mængden af gylle.

Vaskeplads

Vask af maskiner og vandpåfyldning af marksprøjte foregår på ejendommens vaskeplads, som er placeret mellem ejendommens bygninger, se bilag 2. Fra vaskepladsen ledes vandet i forbeholderen og herfra videre til gyllebeholdere. Vand herfra indgår i kapacitetsberegningen nedenfor.

Bedriften har egen sprøjte. Sprøjten er med vandtank, så sprøjten kan skylles i marken og vandet indgå i behandlingen af markerne. Sprøjten vaskes i marken eller på vaskepladsen.

Spildevand tilledt gyllebeholder

Jf. normtal 2014 er der 0,558 m³ gylle/slagtesvin 31-112 kg (heri er der inkluderet 25 l vaskvand pr. dyr og 75 l drikkevandsspild).

Kapacitetsberegning (ansøgt drift):

14.076 slagtesvin 31-112 kg x 0,569 m³ gylle = 8.010 m³

Regnvand på åben rampe langs stald G på ca. 90 m² = 71 m³

Regnvand på vaskeplads på ca. 144 m² = 114 m³

Vandforbrug til vask på vaskeplads = 10 m³

I alt 8.205 m³

Opbevaringskapacitet: 2 gyllebeholdere af 1.720 m³, en gyllebeholder af 3.000 m³ og 725 m³ kapacitet i forbeholder og kanaler, i alt 7.165 m³.

Pt. benyttes den lille gyllebeholder på 820 m³ ikke, men den er godkendt. Fremadrettet vil den blive brugt som buffertank, og biogasanlægget vil afhente gylle fra denne beholder.

Der er således ca. 10,5 måneders opbevaringskapacitet.

Miljømyndighedens vurdering

De beskrevne spildevandstyper kan opdeles i sanitært spildevand fra stuehus, spildevand fra husdyrproduktionen (vask af stalde) samt uforurennet regnvand fra tage og omgivende arealer. Sønderborg Kommune vurderer, at når sanitært spildevand afledes til septiktank og når spildevandet fra husdyrproduktionen ledes til gyllebeholderne og uforurennet regnvand ledes til dræn, så sker afledningen miljømæssigt forsvarligt.

Sønderborg Kommune vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderen er tilstrækkelig til at rumme de givne mængder spildevand, i ansøgt drift.

Ligeledes vurderer kommunen, at den samlede håndtering af spildevand sker på forsvarlig vis og efter husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Rengøring af sprøjteudstyr må ikke ske på steder, hvor der er risiko for afløb til overfladevand.

Der må ikke tages vand til påfyldning direkte fra boring eller overfladevand.

Sønderborg kommune, afdeling Vand og Jord vurderer, at der ikke er tale om en væsentlig ændring af mængden eller sammensætningen af overfladevand fra ejendommen. Udvidelsen af dyreholdet vil derfor ikke udløse krav om en ny tilladelse til udledning af overfladevand.

3.8 Affald

Tabel 12 viser en redegørelse for håndtering af affald. Alle mængder er skønnede.

Tabel 12. Affald

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spildolie	Maskinhus	AVISTA OIL Danmark A/S	ukendt	maks. 400 l	13.02.08	06.01
Spraydåser	Forrum	Egen transport	Genbrugspladsen i Gråsten	ca. 120 stk.	15.01.10	23.00
Kanyler i særlig beholder	Forrum	Egen transport	Genbrugspladsen i Gråsten	1 boks	18.02.02	66.00
Batterier – alle typer	Beboelse	Egen transport	Genbrugspladsen i Gråsten	ca. 20 stk	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap)	Forrum	Meldgaard Miljø A/S	Ukendt	maks. 200 kg	15.01.01	50.00
Tom emballage(plast)	Forrum	Meldgaard Miljø A/S	Ukendt	maks. 200 kg	15.01.02	52.00
Lysstofrør	Forrum	Meldgaard Miljø A/S	Ukendt	maks. 50 kg	20.01.21	79.00
Jern og metal	Maskinhus	Meldgaard Miljø A/S	Ukendt	maks. 2 tons	02.01.10	56.20
Diverse brændbart	Dagrenovationscontainer	Kommunal dagrenovationsafhøntning	Forbrændingsanlæg	Container tømmes hver 14. dag	Afhængig af indhold	19.00
Tomme medicin-glas	Dagrenovationscontainer	Kommunal dagrenovationsafhøntning	Forbrændingsanlæg	Container tømmes hver 14. dag	15.01.07	51.00
Paller	Maskinhus	Foderstoffirma	Ukendt	ca. 20 stk.	15.01.03	62.00

Maskiner serviceres på værksted. Der er derfor normalt ikke affald i form af oliefiltre, blyakkumulatorer mv.

Døde grise opbevares på spalter under en kadaverkappe eller en presenning på pladsen til døde dyr ud mod Kværsløkke, se bilag 2. DAKA afhenter efter aftale.

I nudrift er der afleveret ca. 300 enkelt dyr til destruktion om året i gennemsnit. Efter udvidelsen forventes antallet af dyr afleveret til destruktion at blive på maksimalt 350 enkelt dyr.

Miljømyndighedens vurdering

For at sikre, at der ikke sker forurening i forbindelse med opbevaring af farligt affald, stilles der vilkår om opbevaring af farligt affald på ejendommen.

Virksomheden skal desuden være opmærksom på, at alt affald skal opbevares, transporteres og bortskaffes i overensstemmelse med de til enhver tid gældende bestemmelser herom. Der henvises til:

- *Affaldsbekendtgørelsen*
- *Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier Forskrift 1/2011*
- *Regulativ for erhvervsaffald, 2011*
- *Regulativ for husholdningsaffald, 2011*
- *Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr*

Undtaget er dog bestemmelserne i *Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier*, som ikke gælder godkendelsespligtige virksomheder, og dermed ikke for denne ejendom. For at sikre, at der ikke sker forurening på ejendommen i forbindelse med opbevaring og håndtering af farligt affald og kemikalier, stilles der vilkår herom. Vilkårene vil være i overensstemmelse med bestemmelserne i *Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier*.

I henhold til regulativerne gælder det, at medicinrester (inklusive vaccinerester og brugte kanyler) skal afleveres på apoteket. Tømt emballage kan bortskaffes med dagrenovationen.

Ejer skal sikre sig, at genanvendeligt affald bliver afleveret til et registreret genanvendelses-anlæg.

3.9 Råvarer og hjælpestoffer

Forbruget af energi og vand er beskrevet i afsnit 3.6. Øvrigt råvareforbrug fremgår af tabel 13.

Tabel 13. Forbrug af råvarer og hjælpestoffer

	Før udvidelse mængde pr. år	Efter udvidelse mængde pr. år
Dieselolie til produktionen	ca. 55.000 l	ca. 55.000 l
Halm til opvarmning	ca. 300 bigballe	ca. 300 bigballe

Opvarmning af stalde og stuehus sker vha. halmfyr.

Dieselolie anvendes til driften af marken. Dieselolien opbevares i godkendte tankanlæg opstillet på fast bund i hhv. maskinhuset og ved stålsiloen, se beredskabsplanen bilag 6 for placering.

Ejendommens tankanlæg fremgår af nedenstående tabel 14.

Tabel 14. Tankanlæg

Anvendes til:	Størrelse	Fremstillingsår	Tanknr.	Typegodk.nr.	Placering
Dieselolie til korn-tørring	2.500 l	1997	691068-1	-	Ved stålsilo
Dieselolie til mark-brug	5.200 l	2002	121456	01-5013	I maskinhus

Bekæmpelsesmidler opbevares i container ved stald P. Containeren vil formodentlig blive flyttet op ved siden af vaskepladsen. Containeren er aflåst og der er intet gulvafløb.

Forbrug og type af indkøbte sprøjtemidler svinger fra år til år afhængigt af sygdomsangreb. Der vil også være variationer som følge af variation i afgrøder mv. Der er derfor ikke vedlagt nogen opgørelse over produktnavne og mængder. Der anvendes udelukkende godkendte bekæmpelsesmidler.

Vaske- og desinfektionsmidler opbevares i stad F i den nordlige ende.

Olieråvarer mv. opbevares i maskinhuset.

Miljømyndighedens vurdering

Forbruget af halm, dieselolie, kemikalier og bekæmpelsesmidler forventes at forblive uændret ved udvidelsen, da der ikke ændres i markdriften og der ikke bygges nye bygninger.

Beredskabsplanen tager højde for eventuelle uheld og spild med diverse råvarer, som kan udgøre en risiko for miljøet.

Der stilles vilkår om, at håndtering af brændstof skal foregå på en måde, således at der ikke opstår risiko for forurening af jord, overfladevand eller grundvand. Der gøres opmærksom på, at nye tankanlæg skal anmeldes til Sønderborg Kommune.

3.10 Driftsforstyrrelser eller uheld

Vask af maskiner og vandpåfyldning af marksprøjte foregår på vaskepladsen. Fra vaskepladsen ledes vandet i forbeholderen og herfra videre til gyllebeholdere.

Bedriften står selv for udkørsel af husdyrgødning. Udbringningen sker med slæbeslanger eller nedfælder afhængigt af afgrøden. Der er ikke etableret faste påfyldningspladser ved gyllebeholderne, og der er ikke fastmonteret tømningssystem monteret på gyllebeholderne. Skulle der ske spild i forbindelse med overpumpning til gyllevogn eller lastbil ved beholderen, vil gyllen øjeblikkeligt blive samlet op. Ved udkørsel af gylle benyttes gyllevogn med sugetårn med tilbageløb. Dette mindsker risikoen for spild.

I forbindelse med udbringning af gylle vurderes vejret før udbringning, så der ikke køres ud, hvis der er risiko for store nedbørsmængder. Ingen af de ejede og forpagtede arealer har hældning direkte ned til vandløb eller hav.

Pga. højdeforskel mellem forbeholder og kanaler kan der ikke ske overløb fra forbeholderen, når gyllekanalerne i staldene tømmes.

Hvis en gyllevogn vælter - eller gyllebeholderen springer - eller der sker overfyldning af en gyllebeholder trods faste procedurer om tjek af kapacitet før overpumpning - vil opsamling af gylle øjeblikkeligt blive iværksat og beredskabet tilkaldt.

Risikoen for sammenbrud af en gyllebeholder vurderes at være ekstrem lille, idet beholderen tilses via 10-års beholderkontrollen og evt. skader repareres løbende.

I forbindelse med fx sygdomsudbrud med efterfølgende restriktioner over for svineflytninger eller slagteristrejke kan der ske en midlertidig ophobning af dyr på ejendommen. Dette vil bevirke, at lugtemissionen fra stalden bliver større end normalt. Denne situation forventes at forekomme meget sjældent.

Der er blevet udarbejdet en beredskabsplan, hvor forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet, se bilag 6.

Miljømyndighedens vurdering

Det vurderes, at der kan være en vis risiko for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering og transport af gylle, samt håndtering af olie og bekæmpelsesmidler. Det er derfor vigtigt, at beredskabet straks tilkaldes ved uheld, der medfører forurening, og at miljømyndigheden orienteres efterfølgende. Det er dog stadig virksomhedens pligt at forebygge og afværge driftsforstyrrelser og uheld – ligesom det er virksomhedens pligt at genoprette den hidtidige tilstand (jf. miljøbeskyttelseslovens § 71).

Ansøger har udarbejdet et beredskabsplan, se bilag 6. Sønderborg Kommune vurderer, at beredskabsplanen i tilstrækkeligt omfang forholder sig til ovenstående kritiske situationer. Der stilles vilkår om, at den indsendte beredskabsplan være let tilgængelig og opdateres efter behov, dog mindst andet 2. år.

Der er stillet vilkår om påfyldning af diesel i tidligere afsnit.

For at mindske risikoen for uheld som følge af spildt husdyrgødning, stilles vilkår om at et eventuelt spild skal fjernes.

4 Gødningsproduktion og –håndtering

I dette kapitel beskrives og vurderes den husdyrgødning, der produceres på ejendommen og evt. afsættes og modtages fra anden side. Husdyrgødningens opbevaring, håndtering og evt. teknisk forarbejdning indgår også heri.

4.1 Gødningstyper og mængder

Der produceres i ansøgt drift 394,87 DE husdyrgødning svarende til ca. 8.010 m³ gylle.

Al gødning opbevares i ejendommens gyllebeholdere til det udbringes på bedriftens arealer eller afsættes til biogas.

Tabel 15 viser en oversigt over de forskellige typer husdyrgødning m.v. der produceres, modtages og afsættes i den ansøgte produktion. Tabel 15 viser også en oversigt over indholdet af kvælstof og fosfor, samt produktionens størrelse i antal DE. Det fremgår også af tabellen om husdyrgødningen produceres, afsættes eller modtages.

Ud over gyllen fra Kværsløkke 18 tilføres arealerne gylle fra svineproduktionen på Klattrupvej 37, 6200 Aabenraa. I ansøgningsskemaet er alt husdyrgødning fra Klattrupvej 37 tilført som husdyrgødning fra andre ejendomme indenfor bedriften og 140,9 DE fra Kværsløkke 18 er vist som fraført til biogasanlæg. Denne del vil være mindre, så længe tilbygningen til smågrisestalden på Klattrupvej 37 ikke er etableret, og så længe produktionen på Kværsløkke ikke er fuldstændig.

Tabel 15. Oversigt over husdyrgødning

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelses %	DE
Gylle fra Kværsløkke 18	35.000,47	8.774,07	75	394,87
Gylle fra Klattrupvej 37, 6200 Aabenraa	23.951,41	6.959,10	75	251,01
Afsat gylle til biogas	-12.500,51	3.133,92	75	-140,90
I alt til rådighed	46.451,37	12.599,24	75	504,98

Som udgangspunkt skal al overskydende husdyrgødning i bedriften afsættes til biogasanlæg, med mindre der forpagtes nye arealer eller indgås gylleaftaler. Disse vil i givet fald blive anmeldt til kommunen forud for ibrugtagning. En oversigt over bedriftens arealer fremgår af tabel 16.

Tabel 16. Oversigt over arealer

	HA	MAKS. ANTAL DE
Eget areal (Klattrupvej 37 og Torp Bygade 0)	179,93 ha	251,90 DE

Forpagtning Lars-Henrik & Conny Nielsen, Kværsvvej 2, 6200 Aabenraa, CVR-nr. 25356055 (mark 8)	6,72 ha	9,41 DE
Forpagtning Kjeld Schmidt Petersen, Krusåvej 2, 6300 Gråsten (mark 7)	5,74 ha	8,04 DE
Forpagtning Hans Henrik S. Hansen, Østerskovvej 38c, 6340 Kruså (mark 26, Sønderborgvej 0)	8,75 ha	12,25 DE
Forpagtning Regnar Jensen, Fjordvejen 2B, 6340 Kruså, CVR-nr.: 42262617 (mark 6, 20, 21, 22, 23 og 24)	72,35 ha	101,29 DE
Forpagtning Hans Lilleør, Ladegårdsvej 8, 6300 Gråsten, CVR-nr.: 40514716 (mark 13, 14, 16, 16-1 og 17)	78,71 ha	110,19 DE
Forpagtning Jens Erik Jørgensen, Uge Hedevej 2, 6360 Tinglev (mark 33-1)	8,87 ha	12,42 DE
I alt	361,58 ha	505,5 DE

Der er i ansøgningen i www.husdyrgodkendelse.dk angivet 5,04 ha aftalearealer. Arealerne er arealer, der tilhører bedriften, men som ikke modtager husdyrgødning.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at der er tilstrækkeligt areal til rådighed til den ansøgte produktion.

4.2 Flydende husdyrgødning

Der er foretaget en kapacitetsberegning i forbindelse med ansøgningen, se afsnit 3.7. Den beregnede gødningsmængde (inklusive rengøringsvand, drikkevandsspild og regnvand) er i alt 8.205 m³ pr. år. Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen i kanaler, fortanke og gyllebeholdere på 7.165 m³, hvilket svarer til 10,5 måneders opbevaring.

Tabel 17 viser en oversigt over opbevaringen af husdyrgødningen. % før og efter er de oplysninger om procentvis fordeling i de forskellige beholdere, der er indtastet i www.husdyrgodkendelse.dk.

Tabel 17. Oversigt over anlæg til gødningsopbevaring

Anlæg	Kapacitet i m ³	Opførelsesår	Beholder kontrol	Overdækning	% før	% efter
Gyllebeholder	1720	Ca. 1984-1989	2012	Ingen	27	27
Gyllebeholder	1720	1992	2006	Ingen	27	27
Gyllebeholder	3000	2008	-	Ingen	46	46

Gyllebeholder	820	Ca. 1980	2012	Ingen	0	0
Fortank	20	1980	-	Betonlåg	-	-
Eksisterende kanaler	700		-	Ingen	-	-
I alt					100	100

Der tilføres ikke gylle fra andre ejendomme til gyllebeholderne. Der tilføres kun gylle, vaskevand, drikkevandsspild og vaskvand og regnvand fra vaskeplads.

Der vil blive afhentet gylle af biogasanlægget fra den lille gyllebeholder på 820 m³.

Ansøger oplyser følgende om bedste tilgængelige opbevaringsteknik:

Da der er tale om:

- stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lagrene tømmes hvert år og inspiceres visuelt (tømmes helt 1 gang om året)
- beholdernes bunde og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- beholderne er overdækket med teltoverdækning

og beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen, vurderes det, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Miljømyndighedens vurdering

Ifølge den indsendte kapacitetsberegning er den årlige produktion af flydende gødning på 8.010 m³. Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene. Derudover kommer vaskevand og regnvand fra vaskepladsen, som i alt udgør 195 m³. Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på ca. 7.165 m³ med kanaler. Det svarer til 10,5 måneders opbevaring.

Hvis en gyllebeholder tages ud af drift skal det anmeldes til kommunen. Gyllebeholderen skal tømmes og rengøres når den afmeldes beholderkontrol.

Ansøger har redegjort for bedste tilgængelig opbevaringsteknik. Det vurderes, at gyllebeholdere som udgangspunkt sikrer en god og sikker opbevaring af gyllen. Det vurderes, at der med ca. 10,5 måneders opbevaringskapacitet sikres en bufferkapacitet på ejendommen. På dette grundlag vurderer kommunen, at der i fornødent omfang er anvendt BAT i forbindelse med opbevaring af husdyrgødning.

Sønderborg Kommune vurderer, at regler om gyllebeholdere og pumper mv. Husdyrgødningsbekendtgørelsen bevirker, at der ikke er behov for vilkår til udformning og sikring af pumper mv.

4.3 Udbringning af husdyrgødning

Dette afsnit omhandler udbringning af husdyrgødning i form af gylle. Den samlede påvirkning af transport behandles i afsnit 5.4 Transport.

Gyllen køres ud med slæbeslanger (22 m³ gyllevogn) eller nedfælder, afhængigt af afgrøden.

Ansøger oplyser følgende om bedste udbringningsteknik:

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem.

Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding og planternes udbytte.

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på vejetablerede afgrøder eller nedfældes, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. De steder, hvor der er marker med større hældning, når markerne at flade ud, så der ikke er risiko for afstrømning og der holdes som minimum de lovpligtige bræmmer til vandløbene. Der vil skulle ske tilpasninger i forhold til de nye randzoneregler i flere af markerne. Dette er også tilpasset, sådan at arealerne i ansøgningen er opdateret med randzoner. Der er ingen skrånende arealer med en hældning på mere end 6 ° ned til vandløb, søer over 100 m² eller kystvande inden for en afstand af 20 m.

Gylleudbringning sker normalt på hverdage, men hvis der er behov for det pga. vejrforhold, køres der også lørdage og evt. søndag og helligdage.

Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer

Miljømyndighedens vurdering

Ansøger står selv for udbringning af gylle. Der stilles vilkår om, at der skal etableres påfyldningsplads ved gyllebeholderne, hvis der ikke anvendes gyllevogne, som har fyldetarne.

Der stilles vilkår om, at håndtering af gylle altid skal foregå under opsyn så spild undgås. Der stilles ligeledes vilkår om at påfyldning af gylle til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Såfremt påfyldningen af gylle sker med selvlæssende fyldetårn, er der ikke krav om påfyldningsplads.

Kommunens BAT-niveau for udbringning af husdyrgødning er som udgangspunkt husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Der vurderes, at ejendommen lever op til kravene for BAT for udbringningsteknik.

Vi gør opmærksom på, at transport af gylle/restvand er omfattet af EU's biproduktforordning (1774/2002EF, bilag II, kapitel II, pkt. 1). Som følge heraf skal gylle transporteres i hermetisk lukket ny emballage eller tildækkede lækagesikre containere eller køretøjer. Undtaget fra bestemmelsen er dog transport mellem to steder på samme gård. Bestemmelsen administreres af Fødevarestyrelsen.

For at undgå, at der u hensigtsmæssigt spredes gylle/restvand på privat eller offentlig vej eller anden mands jord, tolker Fødevarestyrelsen dette således, at landmanden må transportere gyllen/restvandet uden at leve op til kravet om hermetisk lukket ny emballage eller tildækkede lækagesikre containere eller køretøjer, hvis han kun transporterer gyllen på sin egen jord. Hvis han under samme CVR-nr. har flere ejendomme, der ligger langt fra hinanden, og det betyder, at transporten skal ske over en længere strækning ad privat eller offentlig vej eller anden mands jord, så skal gylle/restvand transporteres som anført i bilag II, kapitel II, pkt. 1. Transport af gylle/restvand til aftalearealer på 3. mands ejendom er også omfattet af bilag II, kapitel II, pkt. 1. Kun, hvis der er tale om transport af gylle/restvand mellem to naboer, og gyllen/restvandet kan transportere direkte fra den ene ejendom til den anden, kan der undtages fra reglen.

Sønderborg Kommune vurderer, at når ovenstående regel efterleves, er det ikke nødvendigt at stille yderligere vilkår til transportformen.

5 Forurening og gener fra husdyrbruget

5.1 Ammoniak og natur

Ammoniakreduktionskravet

I de enkelte delafsnit vil påvirkningen med ammoniak fra anlægget på beskyttet natur, Natura 2000 og bilag IV arter blive vurderet separat.

Fordampningen af ammoniak vil primært ske fra stalde og som ammoniaktab fra lagre af husdyrgødning.

Beregninger, der er foretaget ud fra Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsystem viser, at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 4.539,95 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 6.008,93 kg NH₃-N pr. år. Projektet medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 1.468,98 kg NH₃-N pr. år.

I henhold til ansøgningsmaterialet er det generelle krav til reduktion på 30 %, (beregningsgrundlaget for 2015, hvor ansøgningen er indsendt) af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt med 1,00 kg.

Ansøger har opfyldt kravet til ammoniakreduktion på 30 % af ændringerne samt opfyldt Miljøstyrelsens vejledende emissionsniveau ved at anvende foderkorrektion.

Miljømyndighedens vurdering

Ansøgningen er indsendt med et krav om 30 % reduktion af ammoniakemissionen. Ammoniakreduktionskravet er opfyldt. Sønderborg Kommune vurderer, at kravet om ammoniakreduktion jf. Miljøstyrelsens vejledende emissionsniveau også er opfyldt. Vurderingen er foretaget på baggrund af de tal, som fremgår af ansøgningskemaet.

Beskyttet natur

Tabel 18. Krav til ammoniakdeposition i kategori 1 og 2 natur

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1 nr. 1 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	Max. totaldeposition afhængig af husdyrbrug i nærheden* 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug
Kategori 2. § 7 stk. 1 nr. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år

*Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

Antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 m +

Antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 m +

Antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 m +

Antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1.000 m +

Antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover 1000 m +

Sønderborg Kommune har i forbindelse med denne godkendelse set på § 3 naturtyper nær anlægget. Naturtyperne er vist i tabel 19 og på kort i bilag 13. Vurderingen af beskyttet natur i Natura 2000 område er vurderet i det efterfølgende afsnit om Natura 2000.

Naturforholdene er vurderet ud fra tidligere registreringer samt ved en gennemgang af bufferzonen for arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 samt for øvrige levesteder for særligt beskyttede arter opført på habitatdirektivets bilag IV, fredede dyr og planter samt rødlistede arter.

Tabel 19 er en totaloversigt over identificerede naturarealer nær anlægget.

Tabel 19. Naturpunkter med depositionsberegning. Bogstaver angiver arealer, der ikke er besigtiget.

Naturpunkt	Beskrivelse	§ 7 natur	Retning	Afstand	I alt (kg N/ha/år)	Merbelastning (kg N/ha/år)
1712	Sø		syd	400 m	0,6	0,1
1713	Eng		syd	400 m	0,6	0,1
2496	Sø		syd	0 m	6,1	1,5
1725	Overdrev	Kat. 3	syd	1.380 m	0,1	0,0
443	Sø		nordøst	780 m	0,5	0,1
2498	Overdrev	Kat. 2	syd/sydvest	1.580 m	0,1	0,0
2497	Potentiel ammoniakfølsom skov		sydvest	1.440 m	0,1	0,0
A	Sø		øst	590 m	1,1	0,3
	Natura 2000	Kat. 1	sydøst	2,8 km	0,1	0,0

Ved den aktuelle kortgennemgang af naturen omkring anlægget arealer, er der registreret enkelte arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Baggrundsniveauet for kvælstofbelastningen ligger i Sønderborg Kommune på 16-21 kg N/år/ha. I området omkring ejendommen ligger baggrundsbekastningen mellem 16-19 kg N/ha/år.

Tålegrænser for de forskellige naturtyper mht. ammoniaknedfald varierer betydeligt jf. Vejledning om godkendelse af husdyrlandbrug. Se tabel 20.

Tabel 20. Tålegrænser for forskellige naturtyper mht. ammoniaknedfald (Faglig rapport fra arbejdsgruppen om ammoniak Faglig rapport fra DMU, nr. 568 2006)

Naturtype	Tålegrænse	Differentiering
Overdrev	10-25	Sure overdrev 10-20, kalkholdige overdrev 15-25
Klit	10-25	klit 10-20, fugtige klitlavninger 10-25
Hede	10-25	tør hede 10-20, våd hede 15-25
Fersk eng	15-25	
Strandeng	30-40	
Mose (og kær)	5-25	højmoser 5-10, hængesæk, tørvelavninger 10-15, fattigkær og hedemoser 10-20, kalkrige moser og væld, rigkær 15-25
Løvskov	10-20	
Nåleskov	10-20	

Vurderingen af anlæggets påvirkning af natur bygger på beregningerne af ammoniakdeposition.

Kategori 1

Natur i internationale naturområder er behandlet i afsnittet omkring Natura 2000 områder.

Kategori 2

Efter en gennemgang af luftfotos er det registreret, at nærmeste § 7 kat. 2. areal ligger 1.580 m fra ejendommen. Det afvises, at der indenfor 1000 m findes overdrev >2,5 ha eller heder > 10 ha. Det afvises desuden, at der findes lobeliesøer eller højmoser i området.

Kategori 3

Inden for 1000 meter fra Kværsløkke 18 findes der ikke registreret områder, der hører under kategori 3. Indenfor en radius af 1500 meter er der registreret et overdrev. Derudover er der beregnet ammoniakdeposition til potentiel ammoniakfølsom skov. Kortgennemgang og besigtigelse viser, at skoven (Kværsløkke plantage) er fredsskov men samtidig granplantage, der ikke opfylder nogle af ovenstående kriterier for at kunne betegnes som ammoniakfølsom skov.

Da depositionsregningerne viser, at der ikke vil ske en merdeposition > 1 kg N/ha/år til lokaliteterne er der ikke taget konkret stilling til om skoven er ammoniakfølsom.

For søers vedkommende vil kvælstof normalt ikke være den begrænsende faktor. Næringsfattige søer vil dog være påvirkelige, både mht. næringsberigelse og til forsurelse. Dette gælder især brunvandede søer. Baggrundsniveauet for kvælstofbelastningen ligger således nær den øvre tålegrænse for flere af de næringsfattige naturtyper.

Beregningerne af depositionen på lokaliteterne nær anlægget viser, at der for ingen af lokaliteternes vedkommende er en større merbelastning end 0-effekt niveauet for følsomme lokaliteter.

Det nærmeste registrerede § 7 areal til Kværsløkke 18 er et overdrevsareal, 2498, som ligger ca. 3,1 km fra ejendommen mod vest ved Frøslev plantage.

Miljømyndighedens vurdering

Der findes inden for 1000 meter fra Kværsløkke 18 mindst 14 lokaliteter, hvor der er beskyttet natur. Det fremgår af tabel 19 og 20.

Søen ved ejendommen, naturpunkt 2496 modtager en merdeposition på 1,5 kg/ha/år. Søen er tilgroet og næringsrig. Det vurderes derfor, at der ikke vil ske en væsentlig tilstandsændring af søen, ved beregnet øget kvælstofdeposition.

Kategori 2 natur.

Sønderborg Kommune har foretaget beregninger til det nærmeste § 7 areal, lokalitet 2498. Merdepositionen er på overdrevet er 0,0 kg N/år . Sønderborg Kommune vurderer således, at § 7 arealer ikke vil blive påvirket af deposition af ammoniak fra anlægget

Kategori 3

Da depositionsberegningerne viser, at der ikke vil ske en merdeposition > 1 kg N/ha/år til lokaliteterne er der ikke taget konkret stilling til om skoven er ammoniakfølsom.

For søers vedkommende vil kvælstof normalt ikke være den begrænsende faktor. Næringsfattige søer vil dog være påvirkelige, både mht. næringsberigelse og til forsurening. Dette gælder især brunvandede søer. Baggrundsniveauet for kvælstofbelastningen ligger således nær den øvre tålegrænse for flere af de næringsfattige naturtyper.

Ammoniakdepositionsberegningerne for beskyttede natur viser, at der ikke er baggrund for at stille vilkår til udledningen af kvælstof af hensyn til beskyttet natur.

Natura 2000

I Sønderborg Kommune er der 3 terrestriske Natura 2000 områder. Områderne er udpeget for at bevare særligt beskyttelseskrævende arter og naturtyper. For de enkelte naturtyper er der opstillet en tålegrænse for ammoniakdeposition. Fælles for naturtyperne i de 3 terrestriske – skov Natura 2000 områder gælder, at de hovedsageligt har et tålegrænseinterval på 10 – 20 kg N/år/ha.

Baggrundsbelastningen for Sønderborg Kommune ligger et sted mellem 14 – 20 kg N/år/ha. For mange naturtyper overskrider depositionsbelastingen således naturtypernes øvre tålegrænse og derfor bør emission af kvælstofforbindelser generelt begrænses og nedbringes.

Det fremgår af DMU- Rapporten ”Kriterier for gunstig bevaringsstatus”, at tålegrænsen for skovnaturtyperne ikke må overskrides (DMU 2003).

Sønderborg Kommune har iværksat en omfattende vurdering af Habitatområdernes påvirkning fra husdyrbrug nær Habitatområderne ved hjælp af særlige beregninger fra DMU. Rapporten anskueliggør de potentielle kumulative påvirkninger af habitatområderne. Derudover anvender Kommunen specielle depositions kort fra Contera til vurdering af den kumulative effekt.

Det nærmeste terrestriske Natura 2000 områder til det ansøgte projekt på Kværsløkke 18 er Habitatområde nr. 94 Rinkenæs skov, Dyrehaven og Rode skov, som ligger ca. 2,8 km mod sydøst.

Naturtyperne i natura 2000 området er omfattet af § 7 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen som kategori 1 natur. Efter lovgivningen er den lavest maksimalt tilladelige merdeposition 0,2 kg N/ha/år.

Udpegningsgrundlaget for habitområdet er Skæv vindelsnegl (*Vertigo angustior*), Stor vand-salamander (*Triturus cristatus cristatus*), Flerårig vegetation på stenede strande, Strandenge, Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks, Bøgeskove på morbund uden kristtorn, Bøgeskove på muldbund, Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund og Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld.

I henhold til Forslag til Natura 2000-plan 2009-2015 for habitatområde 189 er truslerne mod udpegningsgrundlaget:

- Arealreduktion/fragmentering: Det vurderes, at Skæv vindelsnegls levested er truet af arealreduktion eller fragmentering.
- Næringsstofbelastning: For skovene er den høje ende af tålegrænseintervallerne for kvælstofpåvirkning overskredet for hele arealet.
- Tilgroning: Mange af strandene er i dag tilgroet med tagrør, buske og træer.
- Naturtypen næringsrig sø er truet af tilgroning.
- Stor vandsalamanders ynglesucces vurderes at være reduceret, fordi ynglevandhuller er tilgroede og overskyggede.
- Skæv vindelsnegls levested i kærstarbevoksningen i Bosted Made trues af tilgroning.
- U hensigtsmæssig hydrologi: Afvandingen foregår mod Lillebælt. I den kuperede del er der ret dybt nedskårne bække, i den lave del og i engene er der åbne grøfter. Afvandingen på de lave arealer er sløffet som led i naturskovsstrategien. Området afvander gennem en højvandsssluse til Lillebælt.
- U hensigtsmæssig drift: Engene blev græsset indtil slutningen af 1990'erne. I dag er græsningen sporadisk.
- Intensiv skovdrift kan medføre, at skovnaturtyperne forringes eller ødelægges, f.eks. ved fjernelse af dødt træ, jordbearbejdning eller kørsel i skovbunden. Der er i øvrigt en utilstrækkelig beskyttelse af skovnaturtyper mod bl.a. konvertering til andre træarter.
- Invasive arter: Rynket rose synes stabil på strandvolden, men kan blive et problem, hvis kårffaktorerne ændres, så arten bliver mere aggressiv.
- Forstyrrelser: Der er rekreative interesser i området, hvor strandvoldene benyttes til opholds- og parkeringspladser. Udover den fysiske slidtage dette medfører på strandvoldene, vurderes besøgstallet at være af en størrelsesorden, der ikke medfører væsentlige forstyrrelser af udpegningsgrundlaget.

Det fremgår af basisanalysen til H82 og Natura 2000-planen for H82, at eutrofiering er en af de største trusler mod opnåelse og bevarelse af gunstig bevaringsstatus for udpegningsgrundlaget.

I vurdering af kvælstofbelastning fra Kværsløkke 18 er der beregnet en lokaldeposition til punktet med den korteste afstand fra Kværsløkke 18 til H82.

For Aabenraa Kommunes vurdering i hht. Natura 2000 områder se bilag 14.

Miljømyndighedens vurdering

Naturtyperne på udpegningsgrundlaget til H83 har tålegrænser i intervallet 5 – 20 kg N/ha/år. Tålegrænserne for samtlige naturtyper i H82 er overskredet. DMU beregninger viser, at de lokale kilder kan udgøre op mod 4 – 6 kg N/ha/år. Ved at fjerne bidrag fra lokale kilder nærmer depositionen sig tålegrænseintervallernes øvre grænseværdi. Der er såle-

des ikke tvivl om at lokale kilder er et vigtigt indsatsområde ved opnåelse af gunstig bevaringsstatus.

Europa-Kommisionen skriver i dokumentet: "Forvaltning af Natura 2000-områder Habitatdirektivets artikel 6 92/43/EØF, Generaldirektoratet for Miljø side 31", at et tab på 100 m² af en naturtype kan være væsentligt for et lille område for en sjælden orkidé, mens et tilsvarende tab i et udstrakt steppeområde kan være uvæsentligt.

I det konkrete tilfælde er der primært tale om skovnaturtyper i et habitatområde beliggende i et større skovområde "Gråsten Skov" hvor tilsvarende skovnaturtyper er vidt udbredte.

Den beregnede påvirkning med N deposition fra Kværsløkke 18 af de enkelte naturtyper i H 82 viser, at der teoretisk set ikke sker nogen belastning. De beregnede værdier viser en deposition på maksimalt 0,0 kg N/ha/år nærmest Kværsløkke 18. Depositionen aftager endvidere hurtigt ind i habitatområdet pga. skovens ruhed og den deraf afledte øgede depositions-hastighed samt øget opblanding i luften som funktion af afstanden fra kilden. Således er det teoretisk set ikke muligt at påvise nogen væsentlig negativ effekt på naturtypernes integritet som følge af det ansøgte projekt på Kværsløkke 18.

Sønderborg kommune vurderer på den baggrund, at projektet ved Kværsløkke 18 ikke udgør nogen væsentlig trussel mod udpegningsgrundlaget idet påvirkningen er nær nul og da en beregnet påvirkning kan være tæt på nul som følge af stor usikkerhed i modellerne.

Europa-Kommisionen skriver i 2007, at det er indenfor det enkelte område, at naturtypernes integritet skal bevares. Integritet er et områdes modstandsdygtighed og evne til at udvikle sig i retning af en gunstig bevaringsstatus. Når det skal afgøres om en plan eller et projekt påvirker et områdes integritet skal der således kun tages hensyn til bevaringsmålsætningerne for området.

Med baggrund i forsigtighedsprincippet og ud fra ovenstående vurderer Sønderborg Kommune, at der ikke foreligger nogen rimelig tvivl om, at det ansøgte projekt ved Kværsløkke 18 ikke påvirker naturtypernes integritet i H82. Det kan således ud fra objektive kriterier og eksisterende viden udelukkes, at projektet kan påvirke H82 væsentligt og således vil der ikke ske en negativ påvirkning af udpegningsgrundlaget.

Der er således ikke basis for at fortage en egentlig konsekvensvurdering af det ansøgte projekt da en væsentlig negativ påvirkning kan udelukkes som værende sandsynlig.

Bedriftens påviselige andel af den luftbåren N-belastning af terrestriske naturtyper i habitatområderne er begrænset og øget ammoniakdeposition som følge af etableringen medfører ikke en forringet tilstand af udpegningsgrundlaget i habitatområde H82, Lilleskov og Troldsmose.

Sønderborg Kommune vurderer desuden, at øvrige habitatområder i Sønderborg kommune ikke vil blive påvirket af udvidelsen af dyreholdet på ejendommen, da det er beliggende mere end 10 km fra ejendommen.

Bilag IV-arter

Af faglig rapport fra DMU nr. 635 (håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV) fremgår en oversigt over arternes udbredelse i grid på 10 X 10 km fordelt over hele landet.

Af listen og ud fra kommunens egne registreringer fremgår at følgende arter er registreret i nærområdet til Kværsløkke 18.

Langøret flagermus	(<i>Plecotus auritus</i>)
Sydflagermus	(<i>Eptesicus serotinus</i>)
Dværgflagermus	(<i>Pipistrellus Pipistrellus</i>)
Løvfrø	(<i>Hyla arborea</i>)

Levesteder og ynglelokaliteter

Kommunens egne artsregistreringer for området omkring Kværsløkke 18 er veldokumenteret for specielt Løvfrø. Desuden er flere vandhuller blevet undersøgt for forekomst af Stor vandsalamander. Artsregistreringerne viser, at der er en bestand af Løvfrø syd og øst for ejendommen. Der er desuden enkelte registreringer af Løvfrø vest for ejendommen.

Besigtigelsen viste, at der er mange potentielle levesteder og ynglelokaliteter for både Løvfrø og Stor vandsalamander. På baggrund af besigtigelsen vurderes det, at de lokaliteter, hvor der er registreret Løvfrø også er de mest velegnede lokaliteter. Det er sandsynligvis herfra, arten vil sprede sig til de øvrige lokaliteter.

Miljømyndighedens vurdering

Flagermus-arterne anvender gamle, hule træer og bygninger som f.eks. lader som dagskjul og i visse tilfælde også som yngle- og overvintringssted. Fødesøgning finder sted i det åbne land, langs skovbryn, i haver og over vandområder. Sønderborg Kommune vurderer, at udvidelsen af dyreholdet på ejendommen ikke vil påvirke gamle træer eller eksisterende bygninger med mulige dagskjul eller flagermusenes fødesøgningsmuligheder over det åbne land.

Depositionsberegningerne viser, at projektet ikke vil medføre en tilstandsændring af søen ved naturpunkt 2498.

Sønderborg Kommune vurderer, at det ansøgte projekt på kort sigt umiddelbart kun kan påvirke forekomsten af padder. Andre bilag IV arter vurderes at være mindre påvirkelige af projektet i forhold til levested og fødesøgning

Sønderborg Kommune vurderer, at det ansøgte projekt på kort sigt umiddelbart kun kan påvirke forekomsten af padder. De øvrige arter vurderes at være mindre påvirkelige af projektet i forhold til levested og fødesøgning.

Røddlistede dyr og planter

”Røddliste 2007” er en fortegnelse over forsvundne, truede, sårbare og sjældne plante- og dyrearter i Danmark. Formålet med listen er dels at danne grundlag for arbejdet med at opretholde naturens mangfoldighed i Danmark og dels opfylde internationale forpligtelser i forhold til Biodiversitetskonventionen.

Kommunen har ikke kendskab til forekomst af røddlistede dyr og planter i området.

Økologiske forbindelseslinjer – korridorer

De tilbageværende landskabelementer så som levende hegn, beskyttede sten- og jorddiger, småskove, mindre moser og vandhuller danner vigtige spredningsveje og levesteder for områdets dyre og planteliv.

I området omkring Kværsløkke 18 er der ledelinjer for dyr og planter i form af vandløb og levende hegn.

Projektet indebærer ikke etablering af nyt anlæg og giver derfor ikke anledning til, at der ændres på spredningskorridorernes funktion i landskabet.

Fredninger

Projektet er ikke i strid med naturfredninger.

5.2 Lugt

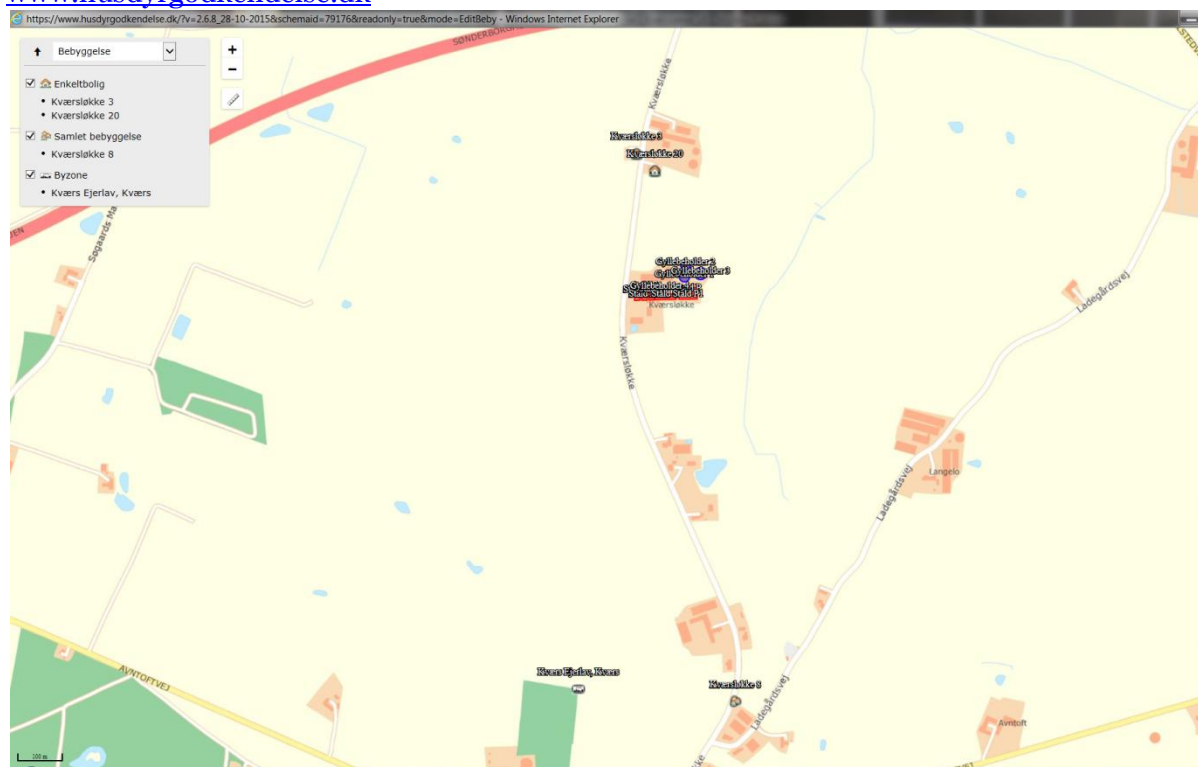
Bedriften er lokaliseret i Sønderborg Kommune, tidligere Gråsten Kommune. Staldanlægget ligger nord for landsbyen Kværsløkke.

Husdyrbruget er placeret i landzone med ca. 225 m til nærmeste beboelse, Kværsløkke 20. Nærmeste samlede bebyggelse udløses af område i landzone, der i lokalplan er udlagt til blandet bolig og erhverv ca. 950 m syd for ejendommen. Det drejer sig om området "Område til erhverv i landzone ved Kværsløkke" med lokalplan nr. 61-513. Se bilag 1.

Den nærmeste byzone er ved Kværsløkke skole og idrætsanlæg ca. 910 m syd for ejendommen.

Nærmeste ejendom med husdyrproduktion på mere end 75 DE er Kværsløkke 22 (ca. 270 m nord for staldanlægget). Da denne ejendom ligger inden for 300 m beregnes kumulation af lugten. Det vil sige, at lugtgenerne fra dette husdyrbrug inddrages i den samlede vurdering af lugtgenerne til enkeltbeboelse fra Kværsløkke 18. Konkret betyder dette, at kravene til geneafstandene skærpes med 10 %.

Figur 1. Placering af hhv. byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig i www.husdyrgodkendelse.dk

Ansøger har i www.husdyrgodkendelse.dk beregnet lugtemissionen fra husdyrbrugets anlæg på baggrund af det maksimale dyrehold på stald samtidig.

På ejendommen anvendes hyppig udslusning af gyllen som virkemiddel mod lugt i alle staldafsnit. Hyppig udslusning blev d. 6. februar 2015 optaget på Miljøstyrelsens Teknologiliste med en effekt på lugt på 20 %. Det vil sige, at man ved hyppig udslusning – min. én gang ugentligt imod normalt fx hver 6. uge, kan reducere udledningen af lugt fra stalden med 20 %. Dette virkemiddel er anvendt i denne ansøgning for at reducere lugten og derved gøre det muligt at have flere dyr på stald med den samme lugtemission.

Tabel 21 viser resultatet af lugtberegningen. Lugtberegningen er foretaget i www.husdyrgodkendelse.dk.

Tabel 21. Beregnede geneafstande via www.husdyrgodkendelse.dk

Bebyggelse	Ku mu- la- tio- n	Ukorr. ge- neafstan- d (an- søgt)	Ukorr. ge- neafstan- d (nudrift)	Korr. ge- neafstan- d (an- søgt)	Korr. ge- neafstan- d (nudrift)	Vægtet gen- nemsni- tsafsta- nd	Borts- cee- net	Ge- nekri- terie over- holdt
Enkeltbolig – Kværsløkke 3	1	322,93	351,31	355,22	386,44	334,19	Nej	Nej*
Enkeltbolig – Kværsløkke 20	1	322,93	351,31	355,22	386,44	288,50	Nej	Nej
Samlet bebyg- gelse – lokal- plan	0	641,72	687,34	577,55	618,60	965,45	Ja	Ja
Byzone - Kværs	0	832,87	893,44	791,23	848,77	942,86	Nej	Ja

*Genekriterie ikke overholdt, men kommunen kan vurdere om der er grundlag for at give dispensation, da ansøgt korrigeret geneafstand er mindre end eller lig med nudrift korrigeret geneafstand, og vægtet gennemsnitafstand er større end 50 % af geneafstand.

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. I beregningen af geneafstanden indgår øvrige husdyrbrug i området, hvorfor geneafstanden til enkeltbolig er justeret i forhold til husdyrbruget beliggende Kværsløkke 22.

Der søges om at benytte Husdyrlovens undtagelsesregel for lugt. Lugtberegningerne viser, at geneafstanden til de to nærmeste nabobeboelser ikke helt kan overholdes. Pga. den ændrede driftsform, vil lugtemissionen dog falde lidt, hvorfor det antages at kommunen vil godkende ændringen/udvidelsen.

Grunden til at undtagelsesreglen ønskes benyttet er, at det er af stor økonomisk betydning at kunne producere så mange slagtesvin som muligt. Som det fremgår af beregningerne, er geneafstanden reduceret i forhold til nudriften, og ansøgt drift er derfor bedre, end hvis den nuværende produktion fortsættes.

Der har ikke tidligere været klaget over lugt fra ejendommen.

Der er beregnet en konsekvensradius for den samlede produktion på 780 m. Der kan rent undtagelsesvist forekomme registrerbar, men ikke genegivende lugt fra landbruget uden for konsekvensområdet.

Lugtgener søges nedbragt gennem hyppig udslusning, regelmæssig rengøring af staldene og almindelig god landmandspraksis.

Miljømyndighedens vurdering

Princippet for lugtberegninger i ansøgningsystemet www.husdyrgodelse.dk er, at man ud fra oplysninger om dyreart, staldsystem og maksimal staldbelægning beregner den nødvendige geneafstand, som er den afstand der minimum skal være fra kilden før det vurderes, at geneafstandene kan overholdes. Genekriterierne er et udtryk for, hvor meget lugt omboende i forskellige typer beboelsesområder må udsættes for, før det kan betegnes som værende ”væsentlige lugtgener”.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt, som ikke er ejet af ansøger, Kværsløkke 20, ligger ca. 225 meter nord for staldanlægget. Den beregnede samlede korrigerede geneafstand for lugt til enkeltbolig er 355,22 m. Den vægtede gennemsnitsafstand er 288,50 m. Den faktiske afstand er således mindre end geneafstanden. Der ligger yderligere en enkeltbolig – Kværsløkke 3 – inden for geneafstanden for lugt til enkeltbolig. Her er den faktiske afstand 334,19 m.

Det fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 at ”Såfremt den beregnede geneafstand er større end den faktuelle afstand skal der gives afslag. I enkelte tilfælde kan der dog meddeles godkendelse f.eks. hvis den ansøgte husdyrproduktion medfører uændrede eller færre lugtgener end den eksisterende produktion samtidig med at afstanden til omboende er længere end 50 % af den beregnede geneafstand”.

Hensigten med bestemmelsen er at give mulighed for, at eksisterende husdyrproduktioner kan foretage enkelte produktionsmæssige tilpasninger, hvis lugtgenerne ikke øges. Ansøger har dog ikke krav på, at kommunen bruger muligheden for at give godkendelse, selv om lugtgenerne ikke øges.

Sønderborg Kommune har vurderet på ejendommens produktion og beliggenhed med henblik på at give miljøgodkendelse til den ansøgte udvidelse.

Som udgangspunkt kan der ikke meddeles godkendelse til udvidelser, som omfatter væsentlige nyinvesteringer. I den aktuelle ansøgning kan udvidelsen foretages i eksisterende bygninger uden væsentlige investeringer.

De to beboelser, som ligger inden for geneafstanden, er to beboelser som ejes af en nærliggende landmand, som bor Kværsløkke 22, og som også har svin. Begge beboelser ligger ca. 60 m fra staldene på Kværsløkke 22. Beboelserne er derfor i forvejen vant til en vis lugtpåvirkning fra svineproduktion.

Endelig falder den samlede lugtemission fra anlægget i både lugtenheder og odor units, se tabel 22. Dette skyldes effekten af hyppig udslusning.

Tabel 22. Beregnet samlet lugtemission anlægget

	Nudrift	Ansøgt drift	Forskel
Lugtenheder (LE)	32.955,00	30.193,02	-2.761,98
Odor units (OU)	98.865,00	90.579,06	-8.285,94

Sønderborg Kommune vurderer således, at der på denne baggrund godt kan meddeles godkendelse til det ansøgte.

Der er i ansøgningen brugt hyppig udslusning af gylle som virkemiddel til reduktion af lugt. Det afgørende for anvendelsen af konceptet omkring hyppig udslusning er, at gyllen i kanalerne bliver udsluset ugentligt, idet testresultaterne ikke påviser en statistisk sikker effekt en

uge efter sidste udslusning. Der stilles således vilkår til anvendelsen af hyppig udslusning af gylle og til dokumentation herfor.

Desuden stilles vilkår til, at der skal installeres et system til logning af gylleudslusningen. Der findes et simpelt system, som kan installeres i traditionelle systemer med manuel trækning af gyllepropper og/eller åbning af spjæld bestående af en datalogger, som kan monteres på gyllepumpen til fortanken. Ved pumpen monteres fx en magnetisk flowmåler med tilhørende styring og logningsfunktion.

Sønderborg Kommune vurderer at det er proportionalt at installere et sådant system til logning set i forhold til den udvidelse, der foretages. Der stilles vilkår hertil.

Lugtgeneafstandene til hhv. samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Konsekvensradius for lugt fra det samlede anlæg er beregnet til 780 meter i ansøgningen. Det betyder, at i en afstand af ca. 780 m fra et midtpunkt mellem staldene, vil staldlugt undertagelsesvis kunne registreres. Den største lugtafgivelse er i sommerperioden, hvorfor det er denne beregning, der lægges til grund for vurderingen. Der ligger en del ejendomme indenfor konsekvensområdet. Den beregnede konsekvensradius vil indgå som en parameter i vurderingen af, hvilke parter, der skal høres i forbindelse med behandlingen af ansøgningen. Læs mere i afsnit 10 Offentliggørelse og klagevejledning.

Der har ikke tidligere været problemer med lugtgener fra ejendommen.

Samlet set vurderer Sønderborg Kommune således, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige øgede gener for naboerne.

5.3 Fluer og skadedyr

Det er i ansøgningen oplyst, at fluebekæmpelse sker i overensstemmelse med Instituts for Agroøkologisk Skadedyrlaboratoriets vejledninger, idet der indsættes rovfluelarver ca. en gang i kvartalet.

Der er indgået aftale med Nomus om rottebekæmpelse. Der er pt. opsat ca. 50 kasser med gift fordelt på ejendommen. I øvrigt holdes ejendommen ren og ryddelig. Hvis der bliver behov, vil der blive opsat yderligere kasser.

Miljømyndighedens vurdering

For at sikre, at der ikke kommer gener i forbindelse med skadedyr, stilles der vilkår om, at fluer skal bekæmpes i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium, at arealer mv. skal holdes fri for affald og foderrester, samt at foder skal opbevares på en måde, så der ikke kan ske risiko for tilhold af rotter mv. Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium opdateres en gang årligt.

Sønderborg Kommune vurderer, at vilkårene er tilstrækkelige til at sikre omgivelserne mod fluer og skadedyr.

5.4 Transport

Til- og frakørsel til det eksisterende staldanlæg sker ad de eksisterende indkørsler fra Kværsløkke. Transporterne sker typisk i dagtimerne. Det forventes, at virksomheden kan overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Tabel 23 viser det skønnede antal transporter i nu- og ansøgt drift. Det skal bemærkes, at antal og kapacitet pr. læs ikke er bindene. Se bilag 4 med transportveje.

Tabel 23. Oversigt over skønnede antal transporter til og fra Kværsløkke 18 ad offentlig vej.

Art	Antal transporter før udvidelse	Antal transporter efter udvidelse
Foder mv. (lastbil) (kapacitet ca. 25-30 tons)	Ca. 17	Ca. 17
Tilførsel af dyr (lastbil) (kapacitet ca. 600 stk.)	Ca. 24	Ca. 24
Levering af slagtesvin til slagteri (lastbil) (kapacitet ca. 230 stk.)	Ca. 50	Ca. 65
Afhentning af døde dyr (lastbil) (kapacitet ca. 20 tons)	Ca. 50	Ca. 50
Transport af affald (personbil/lastbil) (kapacitet ca. 100 kg – 15 tons)	Ca. 27	Ca. 27
Gylleudkørsel med gyllevogn (traktor) (kapacitet ca. 22 tons)	Ca. 270	Ca. 270
Gyllekørsel til biogasanlæg (kapacitet ca. 40 tons)	-	Ca. 54
Transport af halm	Ca. 20	Ca. 20
Levering af dieselolie	Ca. 12	Ca. 12
Maksimalt i alt	Ca. 470	Ca. 539

Her ud over er der kørsel med markmaskiner og personbiler. Antallet af personbiler skønnes at være ca. 2 gange dagligt.

Kørselsveje i forbindelse med udkørsel af gylle fremgår af vedlagte bilag 4. Der benyttes gyllevogn med læssekran med automatisk tilbageløb.

Der vil normalt blive udbragt husdyrgødning i marts, april og maj måned afhængigt af vejret det enkelte år – og lidt i august måned.

Alt i alt skønnes det, at transporterne ikke vil give anledning til flere gener for de omkringboende set i forhold til nudrift.

Miljømyndighedens vurdering

Antallet af transporter til og fra ejendommen stiger med ca. 15 %. Det skyldes primært en stigning i antallet af transporter af slagtesvin til slagteriet og transport af gylle til biogasanlæg. Sønderborg Kommune vurderer, at stigningen ikke er så væsentlig, at det vil medføre øgede gener for omkringboende.

Miljøgodkendelsen meddeles i medfør af Husdyrbrugsloven. Der kan derfor kun stilles vilkår til, hvilke udkørselsveje på ejendommen, der må benyttes og hvornår. Færdselsloven regulerer kørsel på offentlige veje. Da ind-/udkørsel til anlægget vurderes til at være hensigtsmæssigt placeret i forhold til naboer og i forhold til trafik hensyn, og da intern trafik på ejendommen vurderes ikke at medføre væsentlige gener for omgivelserne, stilles ingen vilkår til kørselsveje.

Sønderborg Kommune gør i øvrigt også opmærksom på afgørelse J. nr. MKN-130-00045 af

28. september 2010 fra Miljøklagenævnet. Det fremgår af denne afgørelse, at: ”Ved reguleringen af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug”.

Se desuden afsnit 4.3 om udbringning af gylle.

Sønderborg Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår til transportformen.

I forbindelse med nabo-/partshøringen indkom der to høringssvar fra hhv. Kværsløkke 1 og 1A angående de trafikale forhold på Kværsløkke 18.

Begge høringssvar påpeger, at vejen Kværsløkke allerede er belastet af megen tung trafik. En udvidelse af produktionen på Kværsløkke 18 vil forøge denne trafik. Parterne ønsker, at hastighedsbegrænsningen på Kværsløkke sænkes fra de nuværende 80 km/t til 60 km/t.

Miljøgodkendelsen til Kværsløkke 18 meddeles i medfør af Husdyrbrugsloven. Der er således ikke via husdyrloven mulighed for at stille vilkår til den generelle kørsel på offentlige veje. I miljøgodkendelsen er der kun mulighed for at stille vilkår til, hvilke udkørselsveje på ejendommen, der må benyttes og hvornår. Færdselsloven regulerer den øvrige kørsel på offentlige veje. Det er derfor politiet, der skal tage beslutning om at reducere hastighedsbegrænsningen på Kværsløkke ud fra det generelle trafikale tryk, der er på vejen.

Beboerne på Kværsløkke 1 og 1A er derfor blevet opfordret til at tage kontakt til enten Politiet eller Sønderborg Kommunes afdeling for Projekt og Anlæg, hvis der er generelle bemærkninger til vejforholdene.

5.5 Støj og vibrationer

Der vurderes, at der ikke er behov for at foretage støjreducerende tiltag for det eksisterende staldanlæg. De største støjgener vil forekomme i forbindelse med ventilation, indblæsning af foder og skrig fra slagtesvin i forbindelse med levering. Det vurderes, at ingen naboejendomme vil kunne høre støj fra ejendommen. Transporter forbi naboer vil kunne høres, men adskiller sig ikke fra anden vejtransport.

Det vurderes, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes.

Angivelse og placering af støjkluder, der kan give væsentlige støjgener for omgivelserne er angivet i tabel 24.

Tabel 24. Oversigt over skønnede støjkluder.

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	På taget af staldene	Døgnet rundt.
Indblæsning og tipning af foder	Ved siloer og påslag	Afhænger af leverandør
Afhentning af døde dyr	Ved afhentningspladsen	Pt. i dagtimerne på hverdage.
Til- og frakørsel af levende dyr	Ved udleveringerne, se bilag 2	Pt. om formiddagen.

Gyllekørsler og gyllehåndtering	Ved gyllebeholderne	Mest i dagtimer, men også aften og nat, hvis der er behov for det.
---------------------------------	---------------------	--

Miljømyndighedens vurdering

Som tidligere nævnt ligger ejendommen i det åbne land, som er udlagt til landbrugsområde. Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjmålinger eller –beregninger. Sønderborg Kommune vurderer, at da anlægget ligger i landzone må naboer påregne støjgener i mindre grad fra landbrugsproduktionen. På den baggrund vurderer Sønderborg Kommune, at der ikke er behov for at sætte specifikke støjvilkår til husdyrbruget.

Der fastsættes de generelle støjgrænser for virksomheden i overensstemmelse med vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5 fra 1984. I tilfælde af, at det på et senere tidspunkt findes nødvendigt (fx pga. klager), at virksomheden dokumenterer, at støjvilkårene kan overholdes, stilles der vilkår om, at miljømyndigheden kan forlange en eftervisning af, at de fastsatte støjvilkår kan overholdes.

5.6 Støv fra anlæg og maskiner

Der kan forventes støvbidrag fra staldenes ventilationsanlæg, fodringsanlæg og i forbindelse med håndtering af foder, halm, intern transport og kørsel på grusveje. Ansøger vurderer, at støvproblemerne er minimeret som følge af, at der bl.a. bruges vådfoder og at ventilationsanlæggene vaskes efter hvert hold.

Da der sker en mindre stigning i antallet af transportere, kan det ikke udelukkes, at der kan forekomme lidt flere støvgener fra den interne transport.

Miljømyndighedens vurdering

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften skal, for at begrænse støvgener, foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

5.7 Lys

Af udvendig belysning er der en sensorstyret lampe på den vestlige ende af maskinhuset og en lampe ud for påslaget, der kun benyttes i høst. Derudover er der to lamper på stuehuset og en ved stald P/P1. Lampen ud for påslaget, stald P/P1 og lamperne ved stuehuset tændes og slukkes manuelt.

Pga. afstand til naboer vil lys fra vinduer og lamper ikke kunne genere nogen.

Miljømyndighedens vurdering

Anlæggets placering i forhold til naboer gør, at der ikke stilles vilkår til belysningen.

6 Beskrivelse og vurdering af arealerne

6.1 Harmoniareal

I tabel 26 fremgår udspretningsarealerne. Arealerne kan også ses på bilag 7. De arealer der i skema 79176 fremgår so aftalearealer, er arealer ejet af ansøger, men som ikke modtager husdyrgødning.

Tabel 26. Udspretningsarealer

	UDSPREDNINGSAREAL	MAKS. ANTAL DE
Ejet areal	179,93 ha	252 DE
Ejet areal som ikke modtager husdyrgødning	5,04 ha	0 DE
Forpagtet		
Lars-Henrik & Conny Nielsen Kværnsvej 2 6200 Aabenraa	6,72 ha	9,4 DE
Kjeld Schmidt Petersen, Krusåvej 2, 6300 Gråsten (mark 7)	5,74 ha	8 DE
Hans Henrik S. Hansen, Østerskovvej 38c, 6340 Kruså (mark 26, Sønderborgvej 0)	8,75 ha	12,25 DE
Regnar Jensen, Fjordvejen 2b, 6340 Kruså, CVR-nr.: 42262617 (mark 6, 20, 21, 22, 23 og 24)	72,35 ha	101 DE
Hans Lilleør, Ladegårdsvej 8, 6300 Gråsten, CVR-nr.: 40514716 (mark 13, 14, 16, 16-1 og 17)	78,71 ha	110 DE
Jens Erik Jørgensen, Uge Hedevej 2, 6360 Tinglev (mark 33-1)	8,87 ha	12,4 DE
I alt	361,58 ha	506 DE

Ansøger oplyser, at det reelle dyretryk i forbindelse med udbringning af husdyrgødning ligger på 1,4 DE/ha både før og efter den ansøgte ændring i miljøgodkendelsen. Ifølge den gældende husdyrgødningsbekendtgørelse må der højst udbringes en husdyrgødningsmængde svarende til 1,4 DE pr. ha pr. planperiode for svin.

I tabel 27 fremgår de producerede og afsatte DE for den indsendte ansøgning.

Tabel 27. Producerede og afsatte DE for den indsendte ansøgning

	PRODUCERET HUSDYRGØDNING DE	AFSAT HUSDYRGØDNING DE	TIL UDBRINGNING PÅ EJENDOMMEN DE
Kværsløkke 18	394,87	-	-
Klattrupvej 37	251,01	-	-
Biogasanlæg	-	140,90	-
I alt	645,88	140,9	504,98

Miljømyndighedens vurdering

Husdyrbruget har i alt 361,07 ha ejede og forpagtede arealer til udspreddning af husdyrgødning. Heraf er 23,5 ha beliggende i NFI, Nitratfølsomt indvindingsområde.

Ifølge den gældende husdyrgødningsbekendtgørelse må der maksimalt udbringes en husdyrgødningsmængde svarende til 1,4 DE pr. ha pr. planperiode for svin. For at kunne leve op til afskæringskriterierne for nitrat, er ansøgningen indsendt med ekstra efterafgrøder svarende til 13 % udover plantedirektoratets krav. Det betyder, at der med de nævnte virkemidler kan udbringes husdyrgødning svarende til 1,4 DE/ha uden at kravet til at der ikke må være en merudvaskning i nitratfølsomme indvindingsområder overskrides.

Ansøger har ansøgt om 394,87 DE og der tilføres 251,01 DE fra Klattrupvej 37. Af de samlede 645,88 DE afsættes 140,9 DE til biogasanlæg, hvilket betyder at husdyrbrugets samlede udbringningsareal er større end det mindst tilladte jf. Bek. om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. Derfor vurderer miljømyndigheden, at harmonikravet er opfyldt.

Der er stillet vilkår til sædskifte i afsnittet om nitrat til grundvand.

Ændringer i husdyrbrugets ejede og forpagtede udbringningsarealer skal anmeldes til kommunen og have kommunens accept, før ændringen kan finde sted jf. §§ 15-16 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Anmeldelsen skal ske før planårets begyndelse den 1. august. Kommunen vurderer om sådanne ændringer af udbringningsarealerne kan ske inden for rammerne af denne godkendelse.

Bemærk at den del af godkendelsen der vedrører arealerne, skal være kendt af de personer, der er beskæftiget med den pågældende del af arealdriften.

6.2 Lokalisering og planmæssige forhold

Arealerne i Sønderborg Kommune tilhørende Kværsløkke 18, ligger primært i området omkring Kværns og to arealer, 7-0 og 6-0 ligger vest for Rinkenæs.

Ved udbringningsarealer i eller op ad byzone:

For udbringningsarealer beliggende i eller inden for 200 meter til byzone eller lokalplan udlagt til boligformål, gælder der ifølge Husdyrgødningsbekendtgørelsen, at udbringning af husdyrgødning ikke må finde sted på lørdage, søn- og helligdage.

Et områdes zonestatus fremgår af lokalplan eller af kommuneplanrammen, se bilag 9.

Lokalplan: Der er et areal der ligger i lokalplanlagt område. Det er en mindre snip af mark 6-0 der ligger i byzone med lokalplan nr. 78 ved Rinkenæs. Samme areal samt 7-0 ligger indenfor 200 meter til lokalplanlagte områder ved Rinkenæs som er byzone. Der er lokalplaner for nogle af områderne i umiddelbar nærhed af få øvrige arealer. I lokalplanerne er et mindre område nord for Kværns, udlagt til erhvervsområde og lettere industri (61-513), der ligger i landzone. Mark 2-0 ligger inden for 200 meter til lokalplan nr. LPO43 som er udlagt til Byzone og sommerhusområde. Se bilag 9.

Miljømyndighedens vurdering

Mark 6-0 ligger delvist i byzone. For mark 6-0, 7-0 og 2-0 gælder det, at udbringning af

husdyrgødning ikke må finde sted på lørdage, søn- og helligdage. Sønderborg Kommune stiller ingen supplerende vilkår til arealerne, som vedrører planmæssige forhold. Det vurderes, at de generelle regler i forbindelse med udbringning op til byzone er tilstrækkelige.

6.3 Påvirkninger af søer og vandløb

Søer

Mark 1-0, 3-0, 4-1, 13-0, 14-0, 16-0, 16-1, 17-0, 5-1 og 5-0 ligger i oplandet til stor- og Lille Søgård Sø, som er følsomme over for påvirkning med fosfor. I følge tabel 2.3.7 i Vandplanen for Hovedvandopland 4.1 Vidå – Kruså er Store Søgård Sø i en moderat tilstand, mens tilstanden i Lille Søgård Sø er dårlig. Der henvises til Aabenraa Kommunes redegørelse i nærværende tillæg til miljøgodkendelse for en nærmere beskrivelse af tilstand, miljømål og forventning om opfyldelse af miljømålene.

Der er 1,3 km fra den nærmeste mark i Sønderborg kommune til Lille Søgård Sø. Risikoen for overfladeafstrømning direkte til søen vurderes derfor at være minimal. Markerne i oplandet er fordelt på følgende jordbundstyper: JB5 (lerjord): 13-0, 14-0, 16-0, 16-1, 17-0, 5-0. JB7 (lerjord): 5-1. JB4 (sandjord): 1-0, 3-0 og 4-1.

Ingen af arealerne i Sønderborg kommune er lavbundsarealer, se bilag 10.

Vandløb

Udbringningsarealerne 3-0, 4-1, 13-0 og 14-0 ligger umiddelbart ned til Kværsmølle bæk, som afvander videre til Bjerndrup Mølleå, som er et vandløb beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Hældningen på udbringningsarealerne ned mod vandløbet ligger under 3°. Bjerndrup Mølleå løber til de målsatte søer Lille og Stor Søgård Sø, se foregående afsnit om søer.

En del af areal 7 ligger umiddelbart ned til et beskyttet (§ 3) vandløb. Terrænet på mark 7 skrånere mere end 6° og visse steder 12° i retning mod det beskyttede vandløb, se bilag 8. Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsens § 30 stk. 3 må der ikke udbringes husdyrgødning inden for en afstand af 20 meter til vandløbets kant, hvis terrænet skrånere mere end 6° med mindre der er tale om flydende husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse, som nedfældes i parallel retning i forhold til det nærliggende vandmiljø eller handelsgødning. Ifølge ansøgningen er gyllen ikke afgasset.

Miljømyndighedens vurdering

Da afstanden fra markerne til Lille Søgård Sø er minimum 1,3 Km, vurderer Sønderborg Kommune, at risikoen for overfladeafstrømning til Lille Søgård Sø er minimal. Da de dominerende jordbundstyper er lerjorder, vurderes overfladenær udsivning til arealerne ligeledes at være minimal. På den baggrund, vurderer Sønderborg Kommune, at der ikke er særlige forhold, som giver anledning til at stille supplerende vilkår af hensyn til udvaskningen af fosfor til Store- og Lille Søgård Sø.

Da udbringningsarealerne 3-0, 4-1, 13-0 og 14-0 har en hældning på mindre end 6° ned mod det beskyttede vandløb Kværsmøllebæk har Sønderborg Kommune vurderet, at gældende lovgivning vedr. bræmmer er tilstrækkeligt til at beskytte vandløbet mod direkte afstrømning af næringsstoffer fra udbringningsarealerne. Der stilles derfor ikke supplerende vilkår.

Mark nr. 7 skrånere kraftigt i retning af vandløbet. Da vandløbet på strækninger med hældning over 6° er beskyttet af en husdyrgødningsfri bræmme på 20 meter, vurderer Sønder-

borg Kommune, at det ikke er relevant, at stille supplerende vilkår om beskyttende bræmmer.

6.4 Påvirkning af fjord & hav

Se afsnittet Natur 2000.

6.5 Nitrat til grundvand

Ved ansøgning om tilladelse eller godkendelse til etablering, ændring eller udvidelse af et husdyrbrug med udbringningsarealer helt eller delvist inden for nitratfølsomme indvindingsområder, NFI, er der ifølge lovgivningen et generelt krav om, at nitratudvaskningen fra rodzonen ikke må stige som følge af projektet, hvis udvaskningen overstiger 50 mg nitrat pr. liter i den ansøgte drift. Værktøjet er indbygget i det digitale ansøgningssystem. I tabel 28 fremgår udvaskningstal fra det indsendte skema.

Tabel 28. Udvasningen af nitrat fra udbringningsarealer i nitratfølsomme indvindingsområder i Sønderborg kommune

Areal	Udvasning ansøgt drift mg nitrat/l	Merbelastning (ansøgt-nudrift) mg nitrat/l
1-0	50	-2
3-0	50	-2
4-0	44	0
4-1	50	-2
5-0	47	0
5-1	44	0
13-0	47	0
14-0	47	0
16-0	47	0
16-1	47	0
17-0	47	0

Der er valgt referencesædskiftet S2 eller S4 for alle arealer i Sønderborg Kommune. Dette sædskifte ligger til grund for beregningerne i Farm-N gennem www.husdyrgodkendelse.dk.

Følgende af husdyrbrugets udbringningsarealer i Sønderborg kommune er placeret helt eller delvist inden for nitratfølsomme indvindingsområder, NFI: 1-0, 3-0, 4-0, 4-1, 5-0, 5-1, 13-0, 14-0, 16-0, 16-1 og 17-0. arealerne ligger ligeledes i indsatsområde med hensyn til nitrat (IO) og med (undtagelse af mark 4-0) helt eller delvist i indvindingsoplandene til Gråsten, Ladskovgård, Trådsbøl og Bovrup vandværker. Disse arealer ligger også helt eller delvist i områder med særlig drikkevandsinteresse. Se bilag 11.

Kravet i de kommende indsatsplaner og for denne sag vil være en maksimal udvaskning fra rodzonen på 50 mg/l eller planteavlsniveau, hvis udvaskningen er større end 50 mg/l ud af rodzonen i eftersituationen.

Arealerne ved Rinke- næs (7-0 og 6-0) ligger delvist indenfor indvindingsoplandet til Rinke- næs vandværk. Dette område er endnu ikke færdigkortlagt, men den geologiske kortlægning af området (som er udført) viser, at grundvandet i området er geologisk sårbart. Det forventes at kravet i den kommende indsatsplan for Rinke- næs vil være ingen merbelastning, hvis udvaskningen i før-situationen er over 50 mg/l ud af rodzonen.

I ansøgningen er alle arealer ved Kværs beliggende i indsatsområde (IO), indtastet med sædskifte S2 eller S4 og med overfladeudvaskning svarende til plantebrug. Ansøger oplyser, at der for at reducere udvaskningen af næringsstoffer til grundvandet etableres 13 % flere efterafgrøder end Plantedirektoratets krav. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser at kravet til maksimal udvaskning fra rodzonen er overholdt, når der anvendes efterafgrøder på 13 % af bedriftens samlede areal ud over Plantedirektoratets krav.

Miljømyndighedens vurdering

Arealerne ligger indenfor indsatsområdet for Sundeved - Kværs. Indsatsplanen ligger lige nu internt i udkast og forventes præsenteret for offentligheden til foråret. Med baggrund i Naturstyrelsens kortlægning stiller Sønderborg Kommune krav til, at der ikke må ske en merbelastning i eftersituationen. Kravet gælder for indsatsområder (IO) og boringsnære beskyttelsesområder for almene vandværker (BNBO).

Ovennævnte krav gælder for flg. arealer 1-0, 3-0, 4-0, 4-1, 5-0, 5-1, 13-0, 14-0, 16-0, 16-1 og 17-0, se bilag 11.

Den gennemsnitlige nitratudvaskning i kortlægningsområdet er i 2014 opgjort til 51 mg/l.

Der stilles følgende vilkår: Der skal på bedriftens udbringningsarealer være mindst 13 % efterafgrøder, svarende til 24,18 ha – ud over de til en hver tid gældende generelle krav om efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller efterafgrøder som følge af de generelle krav må erstattes af grønne marker ifølge reglerne om nedsættelse af kravet til efterafgrøder som følge af grønne marker.

Overholdelse af vilkår om gødningsmængder og -typer, reduktion af kvælstofkvote samt ekstra efterafgrøder skal kunne dokumenteres, eks. gennem markplaner, gødningsplaner og gødningsregnskab.

I ansøgt drift er udvaskningen fra rodzonen mellem 44-50 mg/l, jf. tabel 28. Alle udbringningsarealer beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder, har dermed en merudvaskning fra rodzonen på -2 til 0 mg nitrat/l. På baggrund heraf vurderer Sønderborg Kommune, at projektet ikke medfører en væsentlig nitratbelastning af grundvandsressourcerne, hvis ovenstående vilkår om virkemidler overholdes.

§ 7 natur

Arealerne er gennemgået for natur beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3 og Husdyrlovens § 7 i forbindelse med godkendelsen/tillægget. I de følgende afsnit er der redegjort for de forskellige naturtyper. Kortbilag 8 viser detaljer om § 3 og § 7 m.v.

6.6 Natur (§3 og § 7)

Ingen af udbringningsarealerne er beliggende på eller umiddelbart op til arealer udpeget i henhold til Husdyrlovens § 7, kategori 1 eller 2. Nærmeste § 7, kategori 2 areal er beliggende næsten 1 km fra mark 4-0. Der er tale om en beskyttet hede/overdrev.

Husdyrlovens § 7, kategori 3 omfatter øvrige arealer, som er beskyttede af naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove.

Op til mark 2-1 ligger en mose og op til mark 7-0 ligger en eng. Hældningen til mosen og engen er under 6°. Der ligger søer på eller op til mark 5-0, 5-1, 7-0, 13-0, 14-0, 16-0 og 17-0. På mark 16-0 skråner arealet mere end 6° til søen. Søen på mark 16-0 er dermed omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsens § 30 stk. 3, se bilag 8. Ifølge denne paragraf, må der ikke udbringes husdyrgødning inden for en afstand af 20 meter til søens kant, hvis terrænet skrånere mere end 6° med mindre der er tale om flydende husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse, som nedfældes i parallel retning i forhold til det nærliggende vandmiljø eller handelsgødning. Ifølge ansøgningen er gyllen ikke afgasset.

For Aabenraa Kommunes vurdering af natur i tilknytning til udbringningsarealerne, se bilag 14.

Miljømyndighedens vurdering

Det vurderes, at det ikke er relevant at stille særlige vilkår i henhold til arealer beskyttet af Husdyrlovens § 7, da afstanden til arealerne er så stor, at påvirkningen fra arealerne vil være ikke målbar.

Sønderborg Kommune vurderer, at det ikke er relevant at stille yderligere vilkår engen ved henholdsvis mark 2-1 og 7-0, da hældningen ned mod naturarealerne er mindre end 6°.

Sønderborg Kommune har desuden vurderet, at søerne er tilstrækkeligt beskyttede af gældende lovgivning via randzonenloven og husdyrgødningsbekendtgørelsen.

6.7 Bilag IV arter

En række dyr, som er omfattet af Habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde, ynglested eller sporadisk levested på eller i nærheden af udbringningsarealerne i Sønderborg Kommune. På baggrund af faglig rapport 322 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt kommunens øvrige kendskab vurderes det umiddelbart, at der er tale om følgende arter: Vandflagermus, troldflagermus, dværgflagermus, pipistrelflagermus, brunflagermus, sydflagermus, hasselmus, skovmår, stor vandsalamander og løgfrø. Bilag 4 viser en oversigt over registrerede padde.

Sønderborg Kommune har konkret kendskab til, at løgfrø er observeret på lokaliteter umiddelbart øst for Kværs. Stor Vandsalamander er observeret lige syd og nord for udbringningsarealerne.

Ifølge faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser opholder løgfrø sig normalt indenfor 500 meter fra ynglevandhullet. Størstedelen af bestanden af stor vandsalamander opsøger levesteder indenfor få hundrede meter fra ynglestederne, men enkelte individer kan vandre op til 1 km.

For Aabenraa Kommunes vurdering i hht. Bilag 4 arter, se bilag 14.

Miljømyndighedens vurdering

Der er generelt et godt kendskab til padder i området, da en stor del af vandhullerne er undersøgt i forbindelse med projekteringen af den nye motorvej mellem den sønderjyske motorvej og Sønderborg. Der er ikke konstateret padder beskyttet af Habitatdirektivets bilag IV i vandhuller på udspretningsarealerne eller i den radius som henholdsvis Stor Vandsalamander og Løgfrø normalt bevæger sig, i henhold til DMU-rapport 635. Sønderborg Kommune stiller derfor ikke særlige vilkår til beskyttelse af bilag IV arter.

6.8 Natura 2000

Ingen af udbringningsarealerne i Sønderborg Kommune er beliggende i eller umiddelbart op til Natura 2000 områder – se bilag 12.

Terrestrisk Natura 2000

Nærmeste Natura 2000 område på land er Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov (H 89 og F 68). Ingen af udbringningsarealerne afvander til området. Afstanden til skoven er fra det nærmeste udbringningsareal – areal 4 - ca. 180 meter. Resten af udbringningsarealerne ligger mere end 1300 meter fra skovene, se bilag 12.

Udpegningsgrundlaget for habitatområdet Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov (H89):

- Kransnålalge-sø
- Næringsrig sø
- Nedbrudt højmose
- Hængesæk
- Kildevæld
- Rigkær
- Bøg på mor med kristtorn
- Bøg på muld
- Ege-blandskov
- Skovbevokset tørvemose
- Elle- og askeskov
- Stor Vandsalamander

Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov (F68):

- Hvepsevåge
- Rørhøg
- Isfugl

Ifølge Natura 2000 plan 2010-2015 for Rinckenæs Skov, Dyrehaven og Rode skov er truslerne:

- Arealreduktion/fragmentering mod områdets rigkær
- Næringsstofbelastning – alle kortlagte naturtyper er negativt påvirket af luftbåret kvælstof. Den nedre tålegrænse er overskredet for alle naturtyper og for hængesæk samt skovnaturtyperne er den høje ende af tålegrænseintervallerne for kvælstofpåvirkning overskredet for hele arealet.
- Tilgroning af næringsrige søer
- Uhensigtsmæssig hydrologi
- Uhensigtsmæssig drift i elle- og askeskov
- Invasive arter som kæmpe-pileurt og japan-pileurt
- Forstyrrelser af besøgene påvirker specielt ynglefuglene på udpegningsgrundlaget.

Det næstnærmeste Natura 2000 er Hostrup Sø, Asserholm Mose og Felsted Vestermark (H 84 og F 58). Dette område er beliggende ca. 2,2 km fra det nærmeste udbringningsareal i Sønderborg Kommune. Udpegningsgrundlaget for Hostrup Sø, Asserholm Mose og Felsted Vestermark er: ”Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden, Våde dværgbusksamfund med klokkeløng, Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund, Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse, Hængesæk og andre kærersamfund dannet flydende i vand, Bøgeskove på morbund med kristtorn, Skovbevoksede tørvemoser, Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld, Stor vandsalamander, Rørdrum, Trane, Havørn, Rørhøg, Mosehornugle og Stor hornugle”.

Marine Natura 2000 områder

Kvælstof

Ca. 30,49 ha af udbringningsarealerne er beliggende i oplandet til Flensborg Indre Fjord, som afvander til Natura 2000 området Flensborg Fjord, Bredgrund og Ydre Flensborg Fjord (H173) og til Fuglebeskyttelsesområdet Flensborg Fjord og Nybøl Nor (F64). Da arealerne således indirekte afvander til Flensborg Ydre Fjord og Lillebælt, vil påvirkningen blive vurderet i dette afsnit. Alle arealerne har også i nudrift været i omdrift.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000 områderne Flensborg Fjord, Bredgrund og Ydre Flensborg Fjord (H173) og til Fuglebeskyttelsesområdet Flensborg Fjord og Nybøl Nor (F64):

H 173

- Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
- Rev

F64

- Trolldand
- Bjergand
- Hvinand
- Toppet skallesluger

Øvrige udbringningsarealer ligger i oplandet til Lister Dyb, som har et samlet opland på 162.400 ha. 155,7 ha af udbringningsarealerne til Kværsløkke 18 ligger i oplandet til Lister Dyb. Lister Dyb er en del af Natura 2000 området Vadehavet, delplan for F60 Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområdet Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen (F60):

Ynglefugle:

- Rørdrum
- Hvid Stork
- Rørhøg
- Hedehøg
- Engsnarre
- Plettet rørvagtel
- Klyde
- Hvidbrystet præstekrave
- Brushane
- Sortterne
- Fjordterne
- Mosehornugle
- Blåhals

Trækfugle:

- Sangsvane
- Pibesvane
- Kortnæbbet gås
- Grågås
- Bramgås
- Gravand
- Pibeand
- Spidsand
- Skeand
- Klyde
- Hjejle
- Strandhjejle
- Hvidbrystet præstekrave
- Lille kobbersneppe
- Islandsk ryle
- Almindelig ryle

Miljøstyrelsen har fastlagt følgende afskæringskriterium for skadesvirkning af nitratudvaskning til overfladevande:

Et projekt for husdyrbrug kan ikke medføre en skadevirkning på overfladevande, herunder Natura 2000-områder samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter som følge af nitratudvaskning, hvis følgende punkter alle er opfyldt:

(afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter)
Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede

husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade et øget dyretryk i det aktuelle opland.

(afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv)

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofiert vandområde.

Tabel 29 viser det maksimale dyretryk (DE_{max}) og udvaskning svarende til maksimalt dyretryk uden virkemidler, samt det reelle dyretryk (DE_{reel}) for ansøgt drift og den reelle udvaskning med brug af virkemidler i ansøgt drift. DE_{max} bestemmes af dyreholdets sammensætning og reduktionsprocent i ansøgningen og i de to indsendte scenarier med virkemidler.

Tabel 29. Nitratudvaskning til overfladevand

DE_{max} reduktionsprocent 100 % DE/ha	1,4
DE_{max} reduktionsprocent 100 % udvaskning kgN/ha	58,8
DE_{reel} DE/ha	1,4
DE_{reel} udvaskning kgN/ha	55,1
Udvaskning svarende til plantebrug kgN/ha	54

Den totale udvaskning til oplandene beregnes med baggrund i Miljøstyrelsens notat om afskæringskriterier. Notatet indeholder en række eksempler med flere forudsætninger. I beregningerne der fremgår af tabel 29, er disse forudsætninger medtaget. Oplande til marine områder er delt i dyrkede og udyrkede arealer. Fordelingen er ca. 60-40. Der er indsat beregninger for standardudvaskninger for dyrkede og udyrkede arealer.

Den samlede udvaskning fra Kværsløkke 18 til de enkelte oplande fremgår af tabel 30.

Tabel 30. Udvasning fra Kværsløkke 18 (arealer i Sønderborg Kommune) til Vadehavet og Flensborg Indre Fjord.

	Vadehavet Lister Dyb	Flensborg Indre Fjord
Opland, ha	162.400	4.226
Samlet udspretningsareal fra projektet, ha	156	30,5
Udvaskning fra rodzonen, som	1,1	1,1

skyldes husdyrgødning, kg nitrat/ha		
Vægtet maksimaludvaskning kgN/ha	55,1	55,1
DEreel udvaskning kgN/ha	55,1	55,1
Samlede påvirkning kg nitrat/år	77	15
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til oplandet, %	0,01	0,009

I henhold til tal fra CHR-registeret, som er tilgængelige på <http://www.jordbrugsanalyser.dk/webgis/kort.htm> har udviklingen i husdyrtrykket i oplandet til Flensborg Indre Fjord været faldet siden 2007. Husdyrtrykket har i samme periode været stigende i oplandet til Vadehavet, Lister Dyb.

Sønderborg Kommune har ikke kendskab til øget påvirkning fra andre kilder i oplandene.

Antallet af dyreenheder på ophørte landbrug har kommunen ingen umiddelbare oplysninger om, da disse ofte ikke indberettes til kommunen. Det er kommunens erfaring, at landmændene registrerer ophør med produktionen i CHR, og at tallene fra CHR derfor viser et realistisk billede af udviklingen. Ophørte landbrug kan frit indenfor 3 år genoptage deres produktion. Det antages derfor at ophørte DE automatisk forsvinder ud af CHR løbende og at der nogenlunde er det samme antal ophørte DE i registeret årene imellem.

Fosfor

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer og aftalearealer er beliggende i oplande til et Natura 2000 område (internationalt naturbeskyttelsesområde), der i henhold til Miljøstyrelsens kortværk er overbelastet med fosfor. Fosforoverskuddet på bedriften er overholdt ifølge ansøgningskemaet.

For Aabenraa Kommunes vurdering i hht. Natura 2000 områder, nitratudvaskning og fosforoverskud, se bilag 14.

Miljømyndighedens vurdering Vadehavet, Lister Dyb

Påvirkningen fra husdyrgødning fra den ansøgte produktion udgør 0,01 % af det samlede påvirkning af oplandet til Vadehavet, Lister Dyb i 2014. Det vurderes på baggrund heraf at nitratudvaskningen fra den eksisterende og ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning til Vadehavet, Lister Dyb. I henhold til Miljøstyrelsens vejledning om nitrat til overfladevande vurderes det således, at projektet i sig selv ikke medfører en skadevirkning på habitatområdet.

Antallet af dyreenheder i oplandet til Vadehavet, Lister Dyb er baseret på tal fra CHR.

Antal DE i oplandet har været svagt stigende i perioden 2007 til 2014. På denne baggrund er der krav om at udvaskningen ikke må overstige udvaskningen svarende til planteavlensniveau. I dette tilfælde, hvor det kun er en del af bedriftens arealer, hvor der kræves udvaskning svarende til et plantebrug, skal der foretages en vægtning mellem disse arealer, og de arealer der skal overholde de generelle krav om udvaskning ved DE_{max}. Udregningen er foretaget i

husdyrgodkendelse.dk og overholdelse af kravet er opnået idet DEreel ikke overstiger ”vægtet maksimal udvaskning på bedriften”. DEreel er 55,1 kgN/ha og den vægtede maksimaludvaskning fra bedriften er 55,1 kgN/ha. Kravet er dermed opfyldt.

Der er ikke kendskab til andre kilder til nitratudvaskning end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra oplandet siden 1. jan. 2007.

Vadehavet, Lister Dyb er Natura 2000, og ovenstående redegørelse viser at projektet overholder de afskæringskriterier der gælder for Natura 2000 og i henhold til Miljøstyrelsens vejledning om nitrat til overfladevande vurderes det således, at projektet i kumulation med andre planer og projekter ikke medfører en skadevirkning på Vadehavet, Lister Dyb.

Flensborg Indre Fjord

Påvirkningen fra husdyrgødning fra den ansøgte produktion udgør 0,009 % af det samlede påvirkning af oplandet til Flensborg Indre Fjord i 2014. Det vurderes på baggrund heraf at nitratudvaskningen fra den eksisterende og ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning til Flensborg Indre Fjord. I henhold til Miljøstyrelsens vejledning om nitrat til overfladevande vurderes det således, at projektet i sig selv ikke medfører en skadevirkning på habitatområdet.

Antallet af dyreenheder i oplandet til Flensborg Indre Fjord er baseret på tal fra CHR. Antal DE har været faldende i perioden 2007 til 2014.

Der er ikke kendskab til andre kilder til nitratudvaskning end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra oplandet siden 1. jan. 2007.

Flensborg Indre Fjord er Natura 2000, og ovenstående redegørelse viser at projektet overholder de afskæringskriterier der gælder for Natura 2000 og i henhold til Miljøstyrelsens vejledning om nitrat til overfladevande vurderes det således, at projektet i kumulation med andre planer og projekter ikke medfører en skadevirkning på Flensborg Indre Fjord.

Fosfor

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer og aftalearealer er beliggende i oplande til et Natura 2000 område (internationalt naturbeskyttelsesområde), der i henhold til Miljøstyrelsens kortværk er overbelastet med fosfor. Da kravene til P-overskud samtidig er overholdt ifølge ansøgningsskemaet i www.husdyrgodkendelse.dk, vurderer Sønderborg Kommune, at ingen af vandområderne vil blive påvirket væsentligt i negativ retning ved udvaskning af fosfor ved en gennemførelse af projektet.

6.9 Fortidsminder og beskyttede sten- og jorddiger

Mark 2-0 og 6-0 grænser op til beskyttede sten- og jorddiger. De beskyttede sten- og jorddiger er omfattet af bestemmelserne i Museumslovens § 29 a. Det betyder, at de ikke må beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra Sønderborg Kommune.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune har ikke fundet det relevant at stille særlige vilkår til fortidsminder, da der ikke er registreret nogen beskyttede fortidsminder på arealerne.

Sønderborg Kommune vurderer, at de beskyttede sten- og jorddiger, der findes på udbringningsarealerne, er tilstrækkeligt beskyttede af gældende lovgivning og stiller derfor ikke yderligere vilkår.

7 Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Et af hovedformålene med Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er at fremme anvendelsen af renere teknologi og sikre brug af den bedste tilgængelige teknik i husdyrbrug. Princippet om brugen af bedste tilgængelige teknik (BAT) indebærer, at der inden for en given sektor skal anvendes den miljømæssigt set mest effektive og avancerede teknologi i produktionen.

Der er BAT for følgende områder:

- Foder, se afsnit 3.5
- Staldindretning, se afsnit 3.3
- Forbrug af vand og energi, se afsnit 3.6
- Opbevaring/behandling af husdyrgødning, se afsnit 4.2
- Udbringning af husdyrgødning, se afsnit 4.3
- Management (ledelses- og kontrolfunktioner) behandles herunder.

BAT for Management

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.

Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet. Energiforbruget kan følges løbende på internettet.

Der er udarbejdet en beredskabsplan, således forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er nedskrevet.

Der er ikke udarbejdet egentlige planer for reparation og vedligehold. Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov. Der er aftale om rottebekæmpelse med Mortalin.

Der er ikke egentlige uddannelses- og træningsprogrammer, men de ansatte sendes på relevante kurser, når der er behov, alt efter hvilke type arbejdsopgaver, de skal håndtere. På ansøgningstidspunktet er der 1 fuldtidsansat på ejendommen.

Der lægges stor vægt på dyrevelfærd og god staldhygiejne.

Der er alarmer på ventilation, således at der kan gribes ind, hvis der er strømsvigt eller lignende.

Herudover vaskes rutinemæssigt efter hvert hold slagtesvin.

Gylle udbringes normalt på hverdage, men hvis der er behov for det pga. vejrforhold, køres der også lørdage og evt. søndag og helligdage. Udkørsel sker med 22 m³ gyllevogn.

Der er indgået en sundhedsrådgivningsaftale med dyrlæge og denne fortsætter.

Ansøger og ansat deltager i bl.a. erfagrupper og bruger rådgivning fra landboforeninger mv., dels fast (planteavls- og svinerådgivning, regnskab mv.) og dels ad hoc (fx miljørådgivning i forbindelse med udvidelse og strategiovervejelser).

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Miljømyndighedens vurdering

Ansøger har redegjort for implementeringen af BAT i forhold til Management. Der er stillet en række vilkår i de øvrige BAT-afsnit: der skal bl.a. registreres vand-, el- og foderforbrug. Eventuelle spild skal registreres. Der skal føres en driftsjournal for ventilationen.

Der stilles vilkår om, at de ansatte sendes på relevante kurser i arbejdstiden, når der er behov, alt efter hvilke type arbejdsopgaver, de skal håndtere. Dokumentation for deltagelse skal opbevares og fremvises ved tilsyn.

Endvidere er der stillet vilkår om egenkontrol og til at beredskabsplanen skal opdateres minimum hvert 2. år. Kommunen vurderer, at ansøger lever op til BAT for Management, når de enkelte vilkår efterleves.

Staldindretning

Udvidelsen af produktionen sker i eksisterende stalde. De eksisterende stalde er indrettet med drænet gulv og spalter.

Foder

Der anvendes optimerede blandinger til slagtesvin således at foderforbruget og dermed ammoniakemissionen reduceres mest muligt. Desuden anvendes foderkorrektion til overholdelse af det generelle ammoniakreduktionskrav.

Sønderborg Kommune vurderer, at teknologierne for dette svinebrug svarer til det teknologiniveau, der er beskrevet i "EU-kommissionens reference-dokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ". Sønderborg Kommune vurderer derfor, at disse tiltag er tilstrækkelige til at de vejledende emissionsgrænseniveauer er overholdt og at ejendommen derfor lever op til BAT.

Forbrug af vand og energi

Der er installeret bl.a. timer på lyset og alarm på ventilationssystemet.

Vandbesparelse opnås ved drikkenipler placeret over krybberne. Der bruges desuden iblødsætning og højtryksrensere ved vask af stalde.

Opbevaring/behandling af husdyrgødning

Husdyrgødningen opbevares i gyllebeholdere, som bl.a. kontrolleres jævnligt og som kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Opbevaring i gyllebeholdere vurderes til at være BAT.

Udbringning af husdyrgødning

Der udarbejdes bl.a. mark- og gødningsplan, så gødningen tilpasses afgrødernes behov. Desuden skal håndteringen følge lovgivningen på området, hvorved det vurderes, at håndteringen samtidig lever op til BAT.

Miljømyndighedens samlede vurdering

Sønderborg Kommune vurderer samlet set, med baggrund i de enkelte redegørelser for BAT, at det ansøgte lever op til niveauet for BAT, for en ejendom med den pågældende husdyr-

produktion og størrelse, med de vilkår som i øvrigt er stillet i miljøgodkendelsen i relation til BAT.

Det vurderes, at der på nuværende tidspunkt ikke er baggrund for at stille vilkår om yderligere indførelse af bedst tilgængelig teknologi.

Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er foretaget som en selvstændig vurdering uden hensyn til om beskyttelsesniveauerne i husdyrloven er overholdt.

Et af hovedformålene med Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er at fremme anvendelsen af renere teknologi og sikre brug af den bedste tilgængelige teknik i husdyrbrug. Princippet om brugen af bedste tilgængelige teknik (BAT) indebærer, at der inden for en given sektor skal anvendes den miljømæssigt set mest effektive og avancerede teknologi i produktionen.

8 Alternative løsninger og o-alternativet

8.1 Alternative løsninger

Det har været overvejet, om det er muligt at etablere et luftrensningsanlæg. Pga. prisen på et sådant anlæg og de yderligere omkostninger, der er forbundet med at etablere rensning på eksisterende stalde, er luftrensningsanlæg fravalgt.

I forbindelse med en eventuel kommende udvidelse vil der formodentlig blive etableret lugtrensning på nye stalde og belægningen i eksisterende stalde droslet ned, så lugtgenæfstandene kan overholdes uden brug af undtagelsesreglen.

Såfremt ansøgningen ikke imødekommes, vil den eksisterende produktion fortsætte inden for rammerne af den gamle miljøgodkendelse. Alternativt vil der blive indsendt en ny ansøgning om ændringer, som ikke medfører forøget forurening i forhold til det godkendte.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer samlet set ikke de behandlede alternativer som værende bedre end det ansøgte projekt.

8.2 o-alternativ

Såfremt ansøgningen ikke imødekommes, vil den eksisterende produktion fortsætte.

Ønsket om at udvide produktionen skal ses i sammenhæng med strukturudviklingen i landbruget, og mulighed for at blive avlsbesætning for landracesøer og -orner. Øget konkurrence, øgede omkostninger og faldende priser på landbrugsprodukter samt bortfald af tilskud medfører behov for rationalisering, øget specialisering og større produktioner. Større og mere specialiserede produktionsenheder forbedrer muligheden for at tiltrække og fastholde arbejdskraft på bedriften – hvilket igen giver en større fleksibilitet for landmanden, herunder mulighed for at deltage i familieliv og ferie.

Udvidelsen er derfor erhvervsmæssig nødvendig for ejendommens fortsatte drift og udvikling som landbrugsejendom.

Miljømyndighedens vurdering

Det er Sønderborg Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på Kværsløkke 18 ikke påvirker lokalområdet i negativ retning, se nærværende miljøgodkendelse.

Med hensyn til nabogener set i forhold til o-alternativet kontra udvidelsen på Kværsløkke 18, er det Sønderborg Kommunes vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde væsentlig større gener for naboerne end ved den nuværende produktion – jf. afsnittene om lugt-, støj- og fluegener samt lysforhold.

Det er Sønderborg Kommunes vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser, at o-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau på 'gården', ville være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil o-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på slagterierne, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

9 Husdyrbrugets ophør

I forbindelse med ophør af husdyrproduktion, vil der enten ske det, at ejendommen overdrages med alt indhold til en anden husdyrproducent - ellers vil anlægget blive tømt for dyr og gødning, og rester af kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at ovenstående tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

Der stilles imidlertid vilkår om tiltag, der skal iværksættes i forbindelse med ophør.

Det vurderes således, at der er taget tilstrækkeligt hensyn til eventuel forureningsfare ved ophør af husdyrbruget.

10 Egenkontrol og dokumentation

Der føres på ansøgningstidspunktet forskellige skriftlige opgørelser over egenkontrol. Der føres logbøger over flydelag på gyllebeholderne, der laves svineflytningsregistreringer og der føres journal over medicinbehandling. At egenkontrollerne beskrives her, skal ikke ses som et forslag til, at kommunen skal stille krav til, at bedriften fast skal fremlægge disse kontroller for myndigheden.

Herudover er der en række andre fast procedurer, som dog ikke registreres skriftligt:

- Der vaskes stalde inklusiv ventilatorer efter bestemte rutiner (efter hvert hold).
- Ved overpumpning fra forbeholder til gyllebeholder tjekkes først, om der er plads.
- Etablering af flydelag umiddelbart efter tømning, hvis behov.
- I løbet af dagen holdes anlæggene under opsyn og det tjekkes, om anlæggene kører som de skal

Forslag til vilkår for fodring:

N ab dyr pr. slagtesvin må maksimalt være:

$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) =$

$((112 \text{ kg} - 31 \text{ kg}) \times 2,85 \text{ FEsv pr. kg tilvækst} \times 143,79 \text{ g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((112 \text{ kg} - 31 \text{ kg}) \times 0,0296 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) = 2,9134 \text{ kg N pr. slagtesvin}$

P ab dyr pr. slagtesvin må maksimalt være:

$((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}) =$

$((112 \text{ kg} - 31 \text{ kg}) \times 2,85 \text{ FEsv pr. kg tilvækst} \times 4,63 \text{ g fosfor pr. FEsv}/1000) - ((112 \text{ kg} - 31 \text{ kg}) \times 0,0055 \text{ kg P pr. kg tilvækst}) = 0,6233 \text{ kg P pr. slagtesvin}$

Det forventes, at der vil være fleksibilitet med hensyn til de forskellige variable parametre, så længe antal kg N og P ab dyr fra slagtesvinene ikke overstiges.

Forslag til vilkår om hyppig udslusning af gylle:

Gyllen i gyllekanalerne skal udsluses mindst hver 7. dag mellem kl. 8 og 16 og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage.

Der skal føres logbog over udslusningen. Dato og tidspunkt for udslusningen skal registreres i logbogen. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

Miljømyndighedens vurdering

Kommunen vurderer, at den ovennævnte egenkontrol i kombination med de tilhørende dokumentationskrav og vilkår som udgangspunkt vil være tilstrækkelige til at føre tilsyn med ejendommens drift og miljøgodkendelsens overholdelse.

11 Offentliggørelse, klagevejledning og underretning

Forannoncering

Ansøgningen blev offentliggjort den 9. november 2015 på www.sonderborgkommune.dk og der blev efterfølgende orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

Partshøring

Et resume og et link til udkastet til miljøgodkendelse blev den 17. december 2015 udsendt til høring hos naboer inden for konsekvensområdet for lugt (780 m) og skønnede parter i sagen, ansøger selv, ansøgers konsulent, samt ejere af forpagtede arealer og ejere/forpagtere af arealer med gylleaftaler. Et resume og et link til udkast af denne godkendelse er sendt i partshøring hos:

- Hans Henrik Jensen
- Rådgiver Ulla R. Pallesen, LandboSyd

Ejere og lejere af følgende adresser:

- Ladegårdsvej 1, 3 og 6, 6400 Sønderborg
- Kværsløkke 1, 1A, 3, 10, 12, 14, 16, 20 og 22, 6400 Sønderborg

Ejere af forpagtede arealer:

- Lars-Henrik & Conny Nielsen, Kværnsvej 2, 6200 Aabenraa
- Kjeld Schmidt Petersen, Krusåvej 2, 6300 Gråsten
- Hans Henrik S. Hansen, Østerskovvej 38c, 6340 Kruså
- Regnar Jensen, Fjordvejen 2B, 6340 Kruså
- Hans Lilleør, Ladegårdsvej 8, 6300 Gråsten
- Jens Erik Jørgensen, Uge Hedevej 2, 6360 Tinglev

Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 6 uger frem til og med den 28. januar 2016.

Nabo-/partshøringen gav to høringssvar fra hhv. Kværsløkke 1 og 1A.

Begge høringssvar påpeger, at vejen Kværsløkke allerede er belastet af megen tung trafik. En udvidelse af produktionen på Kværsløkke 18 vil forøge denne trafik. Parterne ønsker, at hastighedsbegrænsningen på Kværsløkke sænkes fra de nuværende 80 km/t til 60 km/t.

Miljøgodkendelsen til Kværsløkke 18 meddeles i medfør af Husdyrbrugsloven. Der er således ikke via husdyrloven mulighed for at stille vilkår til den generelle kørsel på offentlige veje. I miljøgodkendelsen er der kun mulighed for at stille vilkår til, hvilke udkørselsveje på ejendommen, der må benyttes og hvornår. Færdselsloven regulerer den øvrige kørsel på offentlige veje. Det er derfor politiet, der skal tage beslutning om at reducere hastighedsbegrænsningen på Kværsløkke ud fra det generelle trafikale tryk, der er på vejen.

Beboerne på Kværsløkke 1 og 1A er derfor blevet opfordret til at tage kontakt til enten Politiet eller Sønderborg Kommunes afdeling for Projekt og Anlæg, hvis der er generelle bemærkninger til vejforholdene.

Annoncering af afgørelse

Afgørelsen om godkendelse efter Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug er offentliggjort på www.sonderborg.dk den 1. februar 2016 og der er efterfølgende orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

Klagevejledning

Denne godkendelse er meddelt i overensstemmelse med kapitel 3 § 12 stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, (Miljøministeriets lov nr. 1486 af 04. december 2009 med efterfølgende ændringer).

Godkendelsen kan indenfor en frist på 4 uger – fra den er offentliggjort på www.sonderborgkommune.dk - påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af ejeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 84 – 87.

En eventuel klage skal være skriftlig og sendes via Klageportalen på www.borger.dk. På www.borger.dk klikker du på fanen [Miljø og energi] i venstre side. Her vælger du først [Forurening] og derefter [Landbrug og forurening]. På siden 'Landbrug og forurening' klikker du på [Klag til Natur- og Miljøklagenævnet] under selvbetjening midt på siden. Her skal du logge ind med dit NemID og følge vejledningen. Du kan nu uploade dokumenter og billeder eller skrive direkte i et tekstfelt. Klagen sendes også automatisk gennem klageportalen til den myndighed, som har truffet afgørelsen.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb mandag den 29. februar 2016.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

12 Konklusion

Sønderborg Kommune godkender hermed en husdyrproduktion på i alt 14.076 slagtesvin 31-112 kg svarende til 394,87 DE på ejendommen Kværsløkke 18, 6300 Gråsten, samt udbringning af husdyrgødning på 361,07 ha tilhørende bedriften. Godkendelsen omfatter alle arealer, der drives under bedriften, CVR-nr.: 31898277.

Sønderborg Kommune meddeler godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget, udbringning af husdyrgødning og drift af arealerne kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som det er beskrevet i Husdyrloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000 områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Miljøgodkendelsen er meddelt i henhold til § 12, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for ansøgningsmaterialet, i beskrivelsen af ejendommen samt i vurderingen af udvidelsen.

De efterfølgende vilkår vurderes at kunne begrænse risikoen for forurening og ikke-uvæsentlige gener. Hvis der mod forventning skulle opstå væsentlige gener for de omkringboende eller andre uforudsete gener i forbindelse med udvidelsen, kan Sønderborg Kommune foranledige, at generne reduceres, ved at meddele påbud om afhjælpende foranstaltninger jf. Husdyrgodkendelseslovens § 42.

13 Generelt

Meddelelse om miljøgodkendelse i henhold til Husdyrbruglovens § 12, stk. 2 for Kværsløkke 18, 6300 Gråsten, annonceres på Sønderborg Kommunes hjemmeside den 1. februar 2016.

Godkendelsen kan indenfor en frist på 4 uger, fra afgørelsen er offentligt, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagevejledning er vedlagt. Klagefristen udløber 29. februar 2016.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen. Hvis godkendelsens udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

Godkendelsen omfatter udelukkende forholdet til miljølovgivningen. Andre godkendelser/tilladelser i forhold til anden lovgivning (fx byggeloven, planloven, m.v.) skal søges separat.

Hvis virksomheden udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt på en måde, der medfører forøget forurening eller andre virkninger på miljøet, skal dette godkendes af Sønderborg Kommune, før udvidelsen eller ændringen sker § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug).

Lene Alnor
Erhverv & Affald
Plan & Myndighed
Sønderborg Kommune

14 Vilkår

GENERELT

1. Meddelelse af denne godkendelse medfører, at alle vilkår givet i miljøgodkendelse af 29. december 2006 ophæves.
2. Godkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra godkendelsen er meddelt.

EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

Dokumentation for overholdelse af vilkår (3-9) skal noteres i en **driftsjournal**, der skal opbevares på bedriften i minimum 5 år og skal fremvises til tilsynsmyndigheden, såfremt der anmodes herom. Dokumentationen skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Dyreholdet

3. Følgende skal noteres for dyreholdet:
 - Antal producerede slagtesvin
 - antal og vægt af indsatte grise
 - antal dyr bortskaffet til destruktionsanlæg
 - antal og vægt af dyr sendt til slagtning
 - antal solgte levende dyr.

Dokumentation kan være i form af E-kontrol eller kvitteringer fra indkøb, destruktionsanstalt, slagteri m.v.

Forbrug af ressourcer

4. Vandforbruget, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres halvårligt.
5. El-forbruget, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres årligt, (f.eks. ved kvittering fra el-selskabet).

Foder

6. Indlægssedler fra indkøb af foder og råvarer skal gemmes.
7. Mængden af forbrugt husdyrfoder og det gennemsnitlige indhold af råprotein og fosfor pr. FEsv i foderblandingerne skal registreres.
8. N og P af dyr skal på baggrund af driftsjournalens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september år (for eksempel 2011) til 15. februar i år (for eksempel 2013). Dokumentationen skal være til rådighed for tilsynsmyndigheden ved ordinært tilsyn.

Ventilation

9. Følgende skal noteres for ventilationen:

- Hvornår der er foretaget kontrol og rengøring af ventilationsarrangementer.

Udslusning af gylle

10. Registreringerne fra niveaufølerne eller højdemålerne skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende, se desuden vilkår 38.

HUSDYRHOLDET, STALDANLÆG OG DRIFT

Husdyrholdet og staldanlæg

11. Husdyrbruget må drives med en maksimal årlig produktion på 14.076 slagtesvin 31-112 kg, svarende til 394,87 DE. Dyrene må fordeles i staldene med følgende gennemsnitlig maksimal belægning i staldene:

Stald nr.	Dyregruppe	Indretning	Antal årsdyr	Antal stipladser	DE
Stald D	Slagtesvin	Drænet gulv +spalter	2.032 31-112 kg	508	57,00
Stald E	Slagtesvin	Drænet gulv +spalter	992 31-112 kg	248	27,83
Stald E1	Slagtesvin	Drænet gulv +spalter	880 31-112 kg	220	24,69
Stald F	Slagtesvin	Drænet gulv +spalter	1.764 31-112 kg	441	49,49
Stald G	Slagtesvin	Drænet gulv +spalter	2.672 31-112 kg	668	74,96
Stald P	Slagtesvin	Drænet gulv +spalter	2.576 31-112 kg	644	72,26
Stald P1	Slagtesvin	Drænet gulv +spalter	2.576 31-112 kg	644	72,26
Stald E2	Slagtesvin	Drænet gulv +spalter	584 31-112 kg	146	16,38
I alt			14.076 31-112 kg	3.519	394,87

Det er antallet af dyr i de enkelte grupper, som er bindende, idet antal DE kan variere med opdateringer af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

12. Den godkendte produktion skal foretages jævnt fordelt over året.

Ventilation

13. Alle ventilationsanlæg skal jævnligefterses og rengøres minimum årligt – for staldafsnit med holddrift skal der rengøres efter hvert hold.
14. Så få ventilationsafkast som muligt må være i gang samtidig, så den højeste afkasthastighed opnås.

Fodring

15. kg N ab dyr for slagtesvin må maksimalt være: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0304 \text{ kg N pr. kg tilvækst}) = \mathbf{2,913 \text{ kg N pr. slagtesvin}}$
16. kg P ab dyr for slagtesvin må maksimalt være: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g fosfor/FEsv}/1.000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0055 \text{ kg P/kg tilvækst}) = \mathbf{0,623 \text{ kg P pr. slagtesvin}}$

17. Dokumentation i forbindelse med overholdelse af ovenstående fodringsvilkår skal følge reglerne for type 2 korrektion i gødningsregnskabet.
18. Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver tredje måned, såfremt der anvendes hjemmeblandet foder.

Energi- og vandforbrug

19. Hvis virksomhedens elforbrug overstiger 240.000 kWh/år skal der foretages et energieftersyn inden 1 år efter at elforbruget overstiger ovenstående. Besøgsrapporten fra energieftersynet skal fremsendes miljømyndigheden, og eventuelle forslag til forbedringer, som via en besparelse på el kan tilbagebetales indenfor 2 år, skal udføres senest 2 år efter ansøgers modtagelse af besøgsrapporten.
20. Hvis husdyrbrugets vandforbrug overstiger 12.000 m³, skal ansøger sende en redegørelse til miljømyndigheden. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvorfor forbruget er steget, og hvilke tiltag der sættes i værk for at reducere vandforbruget.

Spildevand herunder regnvand

21. Al vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, samt grisetransportvogne og marksprøjte skal foregå på støbt plads med bortledning af spildevandet til gyllebeholder eller opsamlingsbeholder. Vaskepladsen skal til enhver tid være minimum to meter bredere og to meter længere end den største maskine, som vaskes på vaskepladsen. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning/restvand. Alternativt kan vask og rengøring af sprøjteudstyr indvendigt foregå på marken med medbragt rent vand f.eks. hvis sprøjten har rentvandstank. Rengøring i marken skal ske ved en jævn fordeling af vaskevandet over et større areal, så der ikke kan ske afstrømning eller punktnedsivning.

Affald

22. Spild af olie og kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på virksomheden.
23. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.
24. Pesticidrester skal opbevares og håndteres som farligt affald. Tømt og rengjort (skyllet) pesticidemballage kan bortskaffes som dagrenovation.
25. Medicinrester (inklusive vaccinerester) skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende og skal opbevares i originalemballage. Brugte kanyler opbevares i kanylebokse. Medicinrester og brugte kanyler skal afleveres til apoteket. Tom medicinemballage kan bortskaffes som brændbart affald.
26. Spildolie eller andet flydende farligt affald skal opbevares i egnede beholdere under tag og stå på rist, paller eller lignende, så eventuelle utætheder er synlige og spild ikke ødelægger de andre beholdere. Beholderne skal være mærket med indhold. Under beholderne skal der være en spildebakke med tæt bund, som ikke har afløb til kloak. Spildebakken skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares, og være resistent overfor de kemikalier, der kan opsamles.
27. Oplagspladsen skal tydeligt mærkes med information om hvilke typer affald, herunder kemikalieaffald, der opbevares og hvilke forholdsregler, der skal tages ved uheld, spild og brand.

28. Nye olieprodukter og kemikalier skal opbevares i egnede beholdere som er tydeligt mærkede med indhold. De skal placeres under tag og beskyttes mod vejrlig på en oplagsplads med impermeabel belægning uden afløb. Oplagspladsen skal være indrettet således, at spild af olie og kemikalier kan holdes inden for et afgrænset område og uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand og kloak.
29. Fast farligt affald som fx brugte olie- og brændstoffiltre skal opbevares indendørs i en beholder, der er resistent overfor olie og brændstof. Batterier, elsparepærer og spraydåser skal opbevares indendørs til de bortskaffes. Batterier opbevares i en syrefast beholder.
30. Ikke-genanvendeligt affald skal bortskaffes efter behov, dog minimum én gang om året.

Råvarer og hjælpestoffer

31. Tankning af diesel skal ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Driftsforstyrrelser eller uheld

32. Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal opdateres hvert 2. år.

GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNDBETING

Udbringning af husdyrgødning

33. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn.
34. Påfyldning af gylle til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Såfremt påfyldningen af gylle sker med selvlæssende fyldetårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, er der ikke krav om påfyldeplads.

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Lugt

35. Gyllen i alle staldafsnits gyllekanaler skal udsluses mindst hver 7. dag.
36. Udslusning skal foretages mellem kl. 8.00 og 16.00 og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage.
37. Fortanken skal være udstyret med en fastmonteret føler, højdemåler eller lignende, der dokumenterer, at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkår 35. Al gylle fra samtlige staldafsnit skal udsluses af staldene og overpumpes til gyllebeholder minimum én gang om ugen. Alternativt kan der monteres en måler på fortankens pumpe, som registrerer hvornår og hvor længe pumpen er i drift. Registreringen fra niveauføleren/højdemåleren eller måleren fra fortankens pumpe skal enten registreres via datalogger eller ved førelse af en logbog.

Fluer og skadedyr

38. Der skal overalt på ejendommen føres en effektiv fluebekæmpelse samt forebyggende foranstaltninger mod fluer. Fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.

Støj fra anlægget og maskiner

39. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer: Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

Mandag-fredag kl. 07-18 (8 timer) Lørdag kl. 07-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 07-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-07 (1/2 time)	Alle dage kl. 22-07 Maksimal værdi
55 db (A)	45 db (A)	40 db (A)	55 db (A)

Miljømyndigheden kan forlange, at husdyrbruget skal dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal foretages og afrapporteres som "miljømåling - ekstern støj" i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger nr. 6 fra 1984 og nr. 5 fra 1993. Dokumentationen skal tilsendes miljømyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Tidsfrist herfor aftales med miljømyndigheden.

Dokumentationen skal udføres efter Miljøstyrelsens gældende vejledninger af et firma, som er godkendt af Miljøstyrelsen. Målingerne/beregningerne skal foretages og afrapporteres som "Miljømåling - ekstern støj". Målingen/beregningen skal foretages for de mest støjbelastede områder udenfor husdyrbrugets grund, under de mest støjbelastende driftsforhold - eller efter anden aftale med miljømyndigheden. Grænseværdier for støj anses for overholdt, hvis målte eller beregnede værdier fratrukket ubestemtheden er mindre end grænseværdien. Målingernes og beregningernes samlede ubestemthed fastsættes i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger. Ubestemtheden må ikke være over 3 dB(A). Hvis støjgrænserne er overholdt, kan der kun kræves en årlig støjmåling. Udgifterne til dokumentation skal betales af husdyrbruget.

AREALER

40. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til 1,40 DE på bedriften.
41. Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de 361 ha udspretningsareal, som fremgår af bilag 7.
42. Der må afsættes husdyrgødning fra bedriften til Biogasalæg, som må modtage husdyrgødning svarende til 141 DE. Gyldig kontrakt skal til enhver tid kunne fremvises.
43. Der skal på bedriftens udbringningsarealer være mindst 13 % efterafgrøder, svarende til 46,93 ha – ud over de til en hver tid gældende generelle krav om efterafgrøder. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller efterafgrøder som følger af de generelle krav må erstattes af

grønne marker ifølge reglerne om nedsættelse af kravet til efterafgrøder som følge af grønne marker.

Overholdelse af vilkår om gødningsmængder og -typer, reduktion af kvælstofkvote samt ekstra efterafgrøder skal kunne dokumenteres, eks. gennem markplaner, gødningsplaner og gødningsregnskab og fremvises ved tilsyn.

HUSDYRBRUGETS OPHØR

44. Ophør eller permanent neddrøsling til under ex. 210 DE slagtesvin af husdyrbruget skal meddeles til Sønderborg Kommune.
45. Ved ophør af husdyrbruget skal der foretages:
 - en oprydning i og omkring staldanlæg
 - tømning og rengøring af fortank med rørsystemer, gyllekanaler/-kummer m.v. Gødningsrester og spildevand skal bortskaffes efter gældende regler.
 - tømning af alle olietanke
 - bortskaffelse af restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. i henhold til Sønderborg Kommunes affaldsregulativer.

15 Lovgrundlag

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges. Herunder er nævnt en række af de gældende vejledninger og lovgrundlag:

Lov nr. 1572 af 20/12/06 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Bekendtgørelse nr. 44 af 11/01/2015 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Lovbekendtgørelse nr. 1317 af 19/11/2015 om miljøbeskyttelse

Lovbekendtgørelse nr. 1578 af 08/12/2015 om naturbeskyttelse

Bekendtgørelse nr. 1318 af 26/11/2015 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Bekendtgørelse nr. 639 af 13/06/2012 om miljøregulering af visse aktiviteter

Bekendtgørelse nr. 1309 af 18/12/2012 om affald (Affaldsbekendtgørelsen)

Bekendtgørelse nr. 1611 af 10/12/2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Olietankbekendtgørelsen)

Regulativ for erhvervsaffald i Sønderborg Kommune

Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier i Sønderborg Kommune

Kommuneplan for Sønderborg Kommune 2013-2025